



HERMAN BROERENSCHOOL

HET EXPERTISECENTRUM VOOR SPECIAAL- EN VOORTGEZET SPECIAAL ONDERWIJS AAN Z.M.L.K.

'Leren moet je doen!'

SCHOOLPLAN 2014 - 2018

Uitgave december 2013

Instemming MR 17 december 2013

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave.....	2
2	Inleiding.....	5
3	De organisatie	6
3.1	De Herman Broerenschool.....	6
3.2	Missie	6
3.2.1	Missie m.b.t. de maatschappij	6
3.2.2	Missie m.b.t. de ouder(s)/verzorger(s)	6
3.2.3	Missie m.b.t. de leerling.....	7
3.3	Visie.....	7
3.3.1	Visie op onderwijs.....	7
3.4	Motto	7
3.5	Speciaal Onderwijs.....	7
3.6	Dienstverlening	8
3.6.1	(Voortgezet) Speciaal Onderwijs.....	8
3.6.2	Ambulante begeleiding	8
3.7	De Herman Broerenstichting	8
3.7.1	Raad van Toezicht	8
3.7.2	Code Goed Bestuur	9
3.7.3	Het intern toezichtkader	9
3.7.4	Visie en uitgangspunten.....	10
3.7.5	Organogram	10
3.7.6	Visie op leiderschap	10
3.8	De ouderraad en medezeggenschapsraad	11
3.8.1	De ouderraad	11
3.8.2	De medezeggenschapsraad	11
3.9	De regio.....	11
3.10	REC Zuid-Holland Midden	12
3.11	Ondersteuningsprofiel	13
3.12	De samenwerkingsverbanden	13
3.13	Externe en interne ontwikkelingen.....	14
3.13.1	Verdichting van de leerlingenproblematiek	14
3.13.2	Van kerndoelen tot leerlijnen, ontwikkelingsperspectieven en uitstroomprofielen ...	14
3.13.3	De Wet Passend Onderwijs.....	15
3.13.4	Buitenschoolse opvang	15
3.13.5	Praktijklessen en Arbeidstoeleiding.....	15
3.14	Beleidsvoornemens.....	15

4	Middelen	16
4.1	Financieel beleid	16
4.1.1	Lumpsumberekening	16
4.1.2	Investerings en uitgaven.....	16
4.1.3	Ouderbijdrage	16
4.1.4	Subsidies en giften	16
4.1.5	Sponsoring	17
4.2	Materieel en huisvestingsbeleid	17
4.3	ICT	18
4.4	Kwaliteitsbeleid.....	19
4.4.1	Het cyclisch karakter van het kwaliteitsbeleid.....	20
4.5	Veiligheidsbeleid	20
4.5.1	Pedagogisch klimaat	21
4.5.2	Bedrijfshulpverleningsplan en EHBO	21
4.5.3	Veilig werken.....	21
4.5.4	Gezondheid en welzijn personeel.....	21
4.5.5	Toetsing.....	21
4.6	Beleidsvoornemens.....	21
5	Het Onderwijs	22
5.1	Inleiding.....	22
5.2	Kerdoelen.....	22
5.2.1	Kerdoelen SO	22
5.2.2	Kerdoelen VSO	23
5.3	Onderwijsconcept	24
5.4	Pedagogisch-didactisch handelen.....	25
5.4.1	Didactisch handelen.....	25
5.5	Handelingsgericht werken	26
5.6	Doorlopende leerlijnen	26
5.7	Ontwikkelingsperspectief	27
5.8	Uitwisselingsvakken	27
5.9	Certificering in het VSO.....	28
5.10	Systeem van de leerlingenzorg	28
5.11	Onderwijzorggroep en de MG-leerlingen	29
5.12	Extra ondersteuning.....	29
5.13	Vorderingen	30
5.14	Beleidsvoornemens.....	30
6	Medewerkers	30
6.1	Inleiding.....	30

6.2	Professionele cultuur	31
6.3	Integraal Personeelsbeleid.....	31
6.4	Bevoegdheid	31
6.5	Personeelsinstrumenten.....	32
6.5.1	Deskundigheidsbevordering	32
6.5.2	De Gesprekkencyclus	32
6.5.3	De Vaardigheidsmeters.....	32
6.5.4	Coaching en ondersteuning	32
6.5.5	Het bekwaamheidsdossier.....	32
6.5.6	Registratie	33
6.6	Beleidsvoornemens.....	33
7	Ambulante begeleiding.....	33
7.1	Het aanbod.....	33
7.2	De toekomst.....	34
7.3	Beleidsvoornemens.....	34
8	Opbrengsten	34
8.1	Inleiding.....	34
8.2	Ouders/verzorgers	34
8.3	Medewerkers	35
8.4	Leerlingen: uitstroom, diplomering en nazorg	36
8.4.1	Uitstroom van de SO-leerlingen.....	36
8.4.2	Uitstroom van de VSO-leerlingen	37
8.4.3	Branche erkend certificaat.....	37
8.4.4	Schoolcertificaat.....	37
8.4.5	Nazorg	38
8.5	Inspectie.....	38
8.6	Beleidsvoornemens.....	38

2 Inleiding

Voor u ligt het schoolplan van de Herman Broerenschool Delft – Westland. Het schoolplan is een beleidsdocument voor een periode van vier jaar. Voor dit plan geldt de periode 2014 – 2018 waarin de strategische visie en de beleidskeuzen op hoofdlijnen zijn vastgelegd. We gebruiken het schoolplan om de kwaliteit van het onderwijs op onze school op hoofdlijnen te beschrijven en bevat tevens beleidskeuzen om de kwaliteit verder te verbeteren. Op het einde van elk kalenderjaar verschijnt het jaarplan waarin de beleidskeuzen verder geconcretiseerd zullen gaan worden.

Bij het tot stand komen van dit schoolplan is gebruikt gemaakt van:

- Schoolplan Herman Broerenschool 2008 – 2013.
- Jaarplan 2013.
- Kwaliteitsonderzoeken van de inspectie.
- De verschillende tevredenheidsonderzoeken.
- De nieuwe kwaliteitswet voor het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs.
- Besprekingen met de teams, de directie, de Medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht n.a.v. het concept schoolplan.

Het schoolplan is beperkt qua omvang omdat er naar eerder vastgestelde beleidsdocumenten wordt verwezen. Deze documenten zijn terug te vinden op onze website of op de server in de map beleidsdocumenten.

De voor ons liggende periode 2014 -2018 is een spannende periode. Na jaren van vertragen zal op 1 augustus 2014 de zorgplicht worden ingevoerd en vervalt de landelijke indicatiestelling. De nieuw gevormde samenwerkingsverbanden worden nu verantwoordelijk voor de uitvoering van taken, waaronder de toewijzing van ondersteuning. Ook de middelen voor ambulante begeleiding zullen in die periode overgaan van de scholen naar de samenwerkingsverbanden. Als gevolg van de verevening zullen gelden eerlijker verdeeld gaan worden. De Herman Broerenschool is gevestigd in een regio waarin de verwijzing naar het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs lager ligt dan in andere regio's. Voor de samenwerkingsverbanden waarin de Herman Broerenstichting participeert is het dan ook vooralsnog geen prioriteit om de verwijzing naar het (Voortgezet) Speciaal Onderwijs te verminderen. Desondanks blijft het voor ons noodzakelijk om ons verder te specialiseren en te professionaliseren zodat de school een meerwaarde blijft voor de samenwerkingsverbanden. In de komende jaren zullen wij dan ook onderzoeken of op de locatie in het Westland niet alleen leerlingen met een ZML-indicatie kunnen worden toegelaten, maar alle leerlingen met een cluster 3 indicatie. In het Westland is er enkele jaren geleden een duidelijke beleidskeuze gemaakt: 'Geen kind het Westland uit!'. De Herman Broerenstichting wil hieraan graag meewerken. Daarnaast willen we samen met Ipse de Bruggen onderzoeken of het mogelijk is om meer zorg/onderwijs-arrangementen op de locatie aan te bieden. Om tot een echte brede cluster 3 school te komen zullen ook de mogelijkheden onderzocht worden om in samenwerking met de reguliere kinderopvang en Ipse de Bruggen naschoolse opvang op onze locatie aan te bieden. Wij streven er dan ook naar om op het einde van deze schoolplan periode zowel voor het SO als voor het VSO twee aparte locaties in het Westland te hebben voor alle leerlingen met een cluster 3 problematiek. In de komende periode zal er ook veel voor de ambulante begeleiding gaan veranderen. Ook hierin hebben we op hoofdlijnen onze keuzes gemaakt: op termijn zal elke locatie versterkt gaan worden met minimaal één ambulante begeleider die zowel voor de betreffende locatie kan werken om ook voor scholen en de samenwerkingsverbanden in de regio.

Het schoolplan 2014 – 2018 is door het bestuur van de Herman Broerenstichting vastgesteld in het bestuursoverleg d.d. 2 december 2013. De MR heeft haar instemming verleent op 17 december 2013 en de Raad van Toezicht heeft het schoolplan goedgekeurd op 10 december 2013.

3 De organisatie

3.1 De Herman Broerenschool

De Herman Broerenschool is een school voor speciaal onderwijs aan Zeer Moeilijk Lerende Kinderen (ZMLK). De leerlingen kunnen er terecht vanaf 4 jaar. Tot hun 13e jaar kunnen ze het S.O. (Speciaal Onderwijs) deel van de school blijven bezoeken, daarna volgt het V.S.O. (Voortgezet Speciaal Onderwijs). Uiterlijk tot hun 20ste jaar kunnen de leerlingen de school blijven bezoeken.

De school wordt bezocht door 292 leerlingen (teldatum 1 oktober 2013), die verdeeld zijn over 26 groepen, waarvan 11 in Naaldwijk en 15 in Delft.

De leerlingen worden op verzoek van de ouders tot de school toegelaten nadat de commissie voor indicatiestelling van het Regionaal Expertisecentrum 'Zuid-Holland Midden Cluster 3', op hun verzoek een positieve beschikking heeft afgegeven voor Z.M.L. onderwijs in het kader van de wet op de leerlinggebonden financiering. Vanaf augustus 2014 zullen de verschillende samenwerkingsverbanden de indicatie verzorgen. Meer informatie hierover is te vinden op onze website. De school heeft een regionale functie: de leerlingen komen uit Delft, Westland en Oostland. De meeste leerlingen zijn aangewezen op aangepast vervoer, meestal is dit een taxi of een busje.

De school richt zich op leerlingen met een verstandelijke of een meervoudige beperking met een IQ tot 65. Enkele leerlingen hebben een hoger IQ waarbij met name sprake is van problemen in de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of gedragsproblematiek daarnaast zijn er leerlingen met complexe stoornissen. In het algemeen spreken we over leerlingen met een verstandelijke beperking; de aard en de oorzaak van de beperking verschillen per leerling.

Op school kennen we onder andere:

- Meervoudige Gehandicapte leerlingen (MG, IQ<35).
- Leerlingen met een ontwikkelingsachterstand.
- Leerlingen die bekend zijn met verschillende syndromen, b.v. syndroom van Down, fragiele X-syndroom, Prader Willi syndroom, Williams syndroom.
- Leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum.
- Leerlingen met een aandachtstekortstoornis (ADHD).

Binnen ons school bieden wij ook ambulante begeleiding voor het regulier onderwijs.

3.2 Missie

3.2.1 *Missie m.b.t. de maatschappij*

De Herman Broerenschool is een professionele gespecialiseerde onderwijsinstelling die de belangen behartigt van ouders/verzorgers en leerlingen in het regionale en landelijke onderwijsveld. De Herman Broerenschool participeert actief in samenwerkingsverbanden. Het doel van deze actieve participatie is een volwaardige plaats in de maatschappij verwerven voor leerlingen met een beperking. De Herman Broerenschool staat voor het recht op speciaal onderwijs en hecht er belang aan dat de expertise die is opgebouwd in het speciaal onderwijs niet verloren gaat.

Een belangrijke rol voor de school ligt in de positionering van het ZML-onderwijs ten opzichte van de maatschappelijke rol die de leerlingen gaan vervullen op de gebieden werken, wonen en vrij tijd.

Maatschappelijke ontwikkelingen vragen dan ook om een adequaat antwoord.

De beeldvorming rondom het ZML-onderwijs vraagt blijvende aandacht. De Herman Broerenschool stelt zich ten doel deze beeldvorming d.m.v. voorlichting en actieve participatie positief mee te ontwikkelen.

3.2.2 *Missie m.b.t. de ouder(s)/verzorger(s)*

De Herman Broerenschool wil een school zijn waar ouders/verzorgers worden gezien als partner. De basis voor deze samenwerking is respect. We willen een school zijn waar ouders/verzorgers terecht

kunnen met hun zorgen en (hulp)vragen over de ontwikkeling van hun kind of pupil. De school probeert daar waar mogelijk ouders/verzorgers te ondersteunen door gebruik te maken van de in school en buiten de school aanwezige expertise.

Een belangrijke rol voor de school ligt in de begeleiding van ouders/verzorgers naar het mogelijke toekomstperspectief van hun kind/pupil. Door gebruik te maken van het ontwikkelingsprofiel wordt m.b.v. het Plan van Aanpak en voor oudere leerlingen het transitieplan inzicht gegeven in de ontwikkeling van de leerling, zodat in goed overleg met ouders/verzorgers en de betreffende leerling het juiste uitstroomprofiel kan worden vastgesteld.

3.2.3 *Missie m.b.t. de leerling*

De Herman Broerenschool staat voor onderwijs op maat waarbij de mogelijkheden van de leerling centraal staan. Leerlingen worden door deskundig personeel op een respectvolle manier aangesproken en begeleid in hun ontwikkeling. Het doel van het onderwijs op de Herman Broerenschool is leerlingen zo optimaal mogelijk voor te bereiden op hun toekomst in de maatschappij. Dit doen we door in een veilige omgeving de cognitieve en praktische vaardigheden te ontwikkelen en de sociaal-emotionele ontwikkeling te volgen en te begeleiden.

Het belangrijkste doel van de school is de leerling zo optimaal mogelijk voor te bereiden, cognitief en sociaal-emotioneel, zodat de leerling in staat is door een in overleg met ouders/verzorgers en de betreffende leerling gekozen uitstroomprofiel, zo goed en zo zelfstandig mogelijk in de maatschappij te kunnen functioneren en te participeren.

3.3 Visie

3.3.1 *Visie op onderwijs*

De Herman Broerenschool is een school waar leerlingen graag zijn en zich veilig voelen. De school staat voor kwalitatief goed onderwijs, rekening houdend met de mogelijkheden van de leerling. Hiervoor gebruikt de school de doorgaande CED-leerlijnen (leerlijnen ontwikkeld door het Centrum Educatieve Diensten) voor het ZML-onderwijs. Deze leerlijnen zijn gebaseerd op de kerndoelen (voortgezet) speciaal onderwijs en aangepast op het ZML-onderwijs. Het onderwijs staat in het teken van het toewerken naar een voor de leerling passend toekomstperspectief door de cognitieve en sociaal-emotionele mogelijkheden van de leerling optimaal te ontwikkelen.

Maatschappelijke ontwikkelingen worden hierin nauwlettend gevolgd. Zo worden leerlingen vanaf de VSO-leeftijd d.m.v. groepsoverstijgend werken, praktijkleren en arbeidstoeleiding voorbereid op een “passende” plek in de maatschappij. De school hanteert hierbij een cyclisch model (hierbij wordt de ontwikkeling van de leerling cyclisch gevolgd) van leerlingenzorg waarbij de ontwikkeling inzichtelijk wordt gemaakt voor ouders/verzorgers en de leerlingen door het ontwikkelingsprofiel en het plan van aanpak en voor oudere leerlingen het transitieplan.

3.4 Motto

Het motto van de Herman Broerenschool is: ‘Leren moet je doen!’

Het bieden van optimale kansen voor het bereiken van een maximale zelfstandigheid, een minimale afhankelijkheid en een harmonieuze persoonlijkheidsontwikkeling, met erkenning en benadrukking van de eigenheid van de persoon.

3.5 Speciaal Onderwijs

Zoals al eerder is omschreven is de Herman Broerenschool een school voor (Voortgezet) Speciaal Onderwijs en daarom is de school lid van het Landelijk Expertisecentrum Speciaal Onderwijs (LECSO). Onder het motto ‘Speciale scholen, speciale dienstverlening’ heeft de LECSO in samenspraak met haar leden zeven kernwaarden geformuleerd die leidend zijn voor de organisatie en de leden. De Herman Broerenschool identificeert zich met deze kernwaarden.

Het Speciaal Onderwijs:

- is ambitieus en werkt vanuit een missie en visie planmatig aan innovatie en het verbeteren en borgen van kwaliteit.
- realiseert voor elke leerling op basis van het ontwikkelingsperspectief passende en duurzame deelname aan onderwijs en samenleving.
- werkt vanuit gedeelde verantwoordelijkheid, op basis van actieve betrokkenheid en heldere communicatie met ouders en jongeren aan de realisatie van onderwijs-zorgarrangementen.
- wordt gekenmerkt door orthodidactisch en orthopedagogisch handelen binnen een veilig, uitdagend en respectvol leerklimaat.
- heeft medewerkers in dienst met specifieke competenties die samenwerken in een multidisciplinaire omgeving.
- zet aangepaste voorzieningen in op het gebied van de fysieke omgeving, vervoer, ICT, leer- en hulpmiddelen en materialen.
- werkt nauw samen in de keten van (regulier) onderwijs, zorg en arbeid en is verantwoordelijk voor ontwikkelen en uitwisselen van kennis en expertise.

3.6 Dienstverlening

3.6.1 *(Voortgezet) Speciaal Onderwijs*

We bieden op De Herman Broerenschool Speciaal en Voortgezet Speciaal Onderwijs aan leerlingen voor wie de Commissie voor de Indicatiestelling (vanaf 1 augustus 2014 het Samenwerkingsverband) een positieve indicatie heeft afgegeven. Het gaat om de categorieën:

- Zeer moeilijk lerende leerlingen van 4 tot 12/13 jaar (SO-ZML);
- Zeer moeilijk lerende leerlingen van 12/13 jaar tot 20 jaar (VSO-ZML);
- Meervoudig gehandicapte leerlingen van 4 tot 12/13 jaar (SO-MG/ZML);
- Meervoudig gehandicapte leerlingen van 12/13 jaar tot 20 jaar (VSO-MG/ZML).

3.6.2 *Ambulante begeleiding*

De Herman Broerenschool biedt ambulante begeleiding aan leerlingen in de bovenvermelde categorieën voor wie de Commissie voor de Indicatiestelling een positieve indicatie heeft afgegeven.

3.7 De Herman Broerenstichting

De Herman Broerenschool valt onder de Herman Broerenstichting. De Herman Broerenstichting werd opgericht op 1 oktober 1970. Het doel van de Herman Broerenstichting is het geven van onderwijs en het ook op andere wijze behartigen van de belangen van leerlingen met beperkte verstandelijke vermogens, teneinde hen voor te bereiden op een eigen plaats in de maatschappij.

In het schooljaar 2010-2011 is de Wet goed onderwijs, goed bestuur van kracht geworden. Goed onderwijs betekent dat iedere school verantwoordelijk is voor het geven van kwalitatief goed onderwijs. Goed bestuur betekent dat ieder bestuur wordt geacht te functioneren volgens de algemene principes van goed bestuur. Als onderdeel daarvan stelt de wet als voorwaarde dat het interne toezicht op het bestuur goed wordt geregeld. Er dient dan ook een scheiding te zijn tussen het intern toezicht en het bestuur. De Herman Broerenstichting heeft dan ook besloten om per 29 augustus 2012 het interne toezicht toe te delen aan de Raad van Toezicht. De algemeen directeur heeft zitting genomen in het College van Bestuur en is daarmee de formele bestuurder van de Herman Broerenstichting.

3.7.1 *Raad van Toezicht*

De statuten van de Herman Broerenstichting voorzien in de Raad van Toezichtstructuur. Het College van Bestuur bestuurt de stichting. De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. De Raad van

Toezicht staat het College van Bestuur met advies terzijde en fungeert als werkgever van het College van Bestuur.

Binnen de Raad van Toezicht dient kennis beschikbaar te zijn met betrekking tot de volgende aandachtsgebieden:

- Algemeen management (voorzitter).
- Onderwijskunde:
 - Kennis van (actuele) ontwikkelingen op het gebied van speciaal onderwijs, met name ook ten aanzien van wet- en regelgeving.
- Financiën (gedelegeerd lid):
 - Kennis op het gebied van financiën zodat jaarstukken en begrotingen kunnen worden gelezen en geïnterpreteerd, waardoor wordt gestaan voor het waarborgen van de financiële continuïteit.
- Juridische zaken:
 - Kennis van het Nederlands recht, bij voorkeur aangevuld met kennis van arbeidsrecht of verbintenissenrecht. Dit ten behoeve van het wijzigen van statuten en reglementen, ontslagprocedures en het sluiten van overeenkomsten.
- Personeel en organisatie:
 - Kennis van personeelszaken, HRM-beleid, management development, automatisering en de structuur en cultuur van organisaties.

Voor meer informatie zie het Reglement Raad van Toezicht.

3.7.2 Code Goed Bestuur

Begin 2010 heeft de PO-Raad de Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs vastgesteld. Deze code moet er mede voor zorgen dat scholen in het primair onderwijs goed bestuur hebben en houden. In de Code Goed Bestuur staan o.a. bepalingen over de functiescheiding tussen bestuur en intern toezicht, de zorg voor kwalitatief goed onderwijs en een optimale ontwikkeling van leerlingen en medewerkers. De Raad van Toezicht en het bestuur van De Herman Broerenstichting conformeren zich aan de Code Goed Bestuur van de PO-Raad.

3.7.3 Het intern toezichtkader

Om de verschillende taken goed te kunnen uitvoeren beschikt de Raad van Toezicht over een toezichtkader. Dit toezichtkader heeft primair een interne functie ten behoeve van de Raad van Toezicht zelf. Het indirect effect van het toezichtkader is dat het de transparantie in het functioneren van de Raad, met name in de richting van de bestuurder bevordert. Het toezichtkader bestaat uit een vijftal ijkpunten waar de Raad van Toezicht als intern toezichthoudend orgaan aan hecht in de organisatie. De ijkpunten gaan over de mate van professioneel handelen binnen de Herman Broerenstichting. Aan deze punten toetst de Raad van Toezicht het beleid, de besluiten en het functioneren van het College van Bestuur.

De vijf ijkpunten zijn:

- Strategievorming:
 - De RvT beoordeelt of het CvB in staat is om voor de langere termijn zodanig een goed beleid uit te zetten voor de Herman Broerenstichting als geheel en voor zijn onderdelen dat de continuïteit en het maatschappelijk rendement worden gewaarborgd.
- Realisatie van beleid:
 - De RvT beoordeelt of het CvB in staat is om het strategisch beleid zodanig te vertalen in plannen en begrotingen en hierop te sturen dat de afgesproken doelstellingen worden behaald.
- Financiële continuïteit:

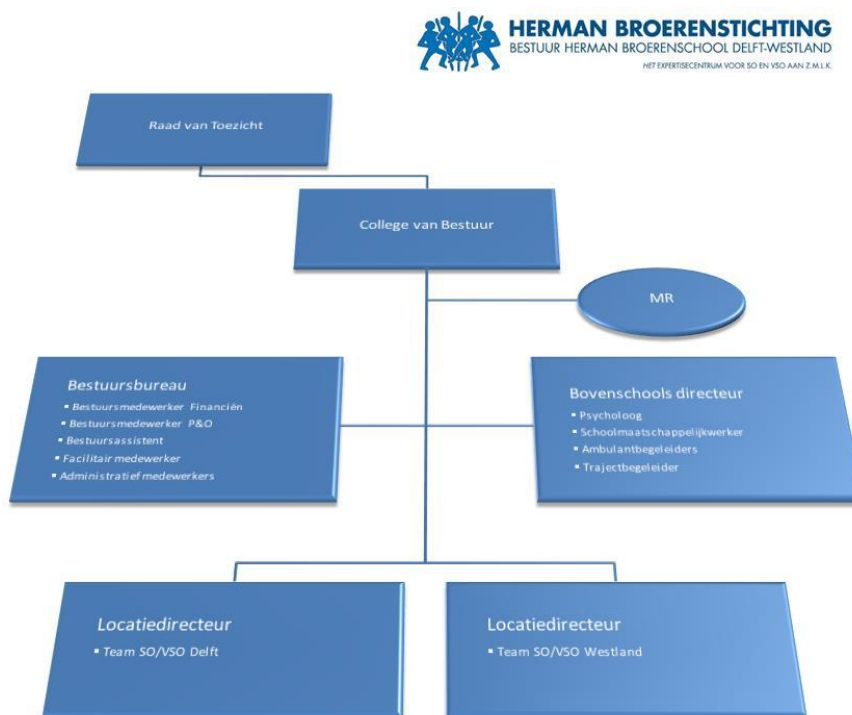
- De RvT beoordeelt of het CvB in staat is om de bedrijfsvoering en het financieel beleid zodanig efficiënt en effectief in te richten dat de financiële continuïteit wordt gewaarborgd.
- Relatie met interne en externe belanghebbenden:
 - De RvT beoordeelt hoe het CvB met de belanghebbenden in en rond de organisatie c.q. de school omgaat.
- Kwaliteit van bestuur:
 - De RvT beoordeelt of het CvB en het bestuursbureau handelen en functioneren overeenkomstig geldende c.q. overeengekomen normen en waarden.

3.7.4 Visie en uitgangspunten

Vormgeving van de organisatiestructuur met betrekking tot bestuur en management is gebaseerd op viertal uitgangspunten:

- Het bestuur van de stichting ligt bij het College van Bestuur
- De keuze voor een Raad van Toezicht-model, om op heldere wijze onderscheid aan te brengen tussen intern toezicht en uitvoerend bestuur;
- Een beperkt aantal bestuurlijke/managementlagen (korte lijnen);
- De bevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie leggen (integraal management).

3.7.5 Organogram



3.7.6 Visie op leiderschap

In het licht van alle maatschappelijke veranderingen is het noodzakelijk dat de Herman Broerenschool zijn bestaansrecht opnieuw vaststelt.

In de visie van bestuur en directie van de Herman Broerenschool geeft de koers die de school wil varen richting aan de gewenste schoolontwikkeling en daarmee aan hun leiders die in staat zijn het gewenste resultaat te behalen en het daarbij horende veranderingsproces te leiden.

Leidend voor de schoolontwikkeling is het zichtbaar maken in de dagelijkse lespraktijk van het motto van de school: “Leren moet je doen”. Daarbij is het anker een duidelijk en inzichtelijk leerlingvolg- en begeleidingssysteem en het middel een professionele organisatie en een lerend team.

Ondernemerschap is onontbeerlijk om het aanbod uit te breiden.

In de visie van bestuur en directie wordt het leiderschap op de Herman Broerenschool gekenmerkt door gerichtheid op resultaat, het sturen op het verhogen van de kwaliteit en het is gericht op groei en ontwikkeling van alle professionals. Deze elementen zijn terug te vinden in de stijl van leidinggeven, in de benodigde competenties en in de verantwoordelijkheid van elk van de directieleden.

De groei van het leiderschap van de directieleden wordt gekenmerkt door het ontwikkelen van de coachende rol en door ontwikkeling naar een resultaatverantwoordelijk en lerend team.

Op termijn is de directie in staat leiding te geven aan het veranderproces dat de hele organisatie tot een lerende en resultaat verantwoordelijke organisatie brengt.

3.8 De ouderraad en medezeggenschapsraad

3.8.1 De ouderraad

De ouderraad bestaat uit enthousiaste ouders/verzorgers die meedenken en meehelpen bij het organiseren van allerlei activiteiten in en om de school, of zij organiseren deze, in overleg, zelf. De ouderraad werkt samen met de medezeggenschapsraad en het team. De ouderraad van de Herman Broerenschool heeft zich georganiseerd via een eigen vereniging: de Vereniging Ouderraad (VOR). Op de website is de meest actuele informatie te vinden.

3.8.2 De medezeggenschapsraad

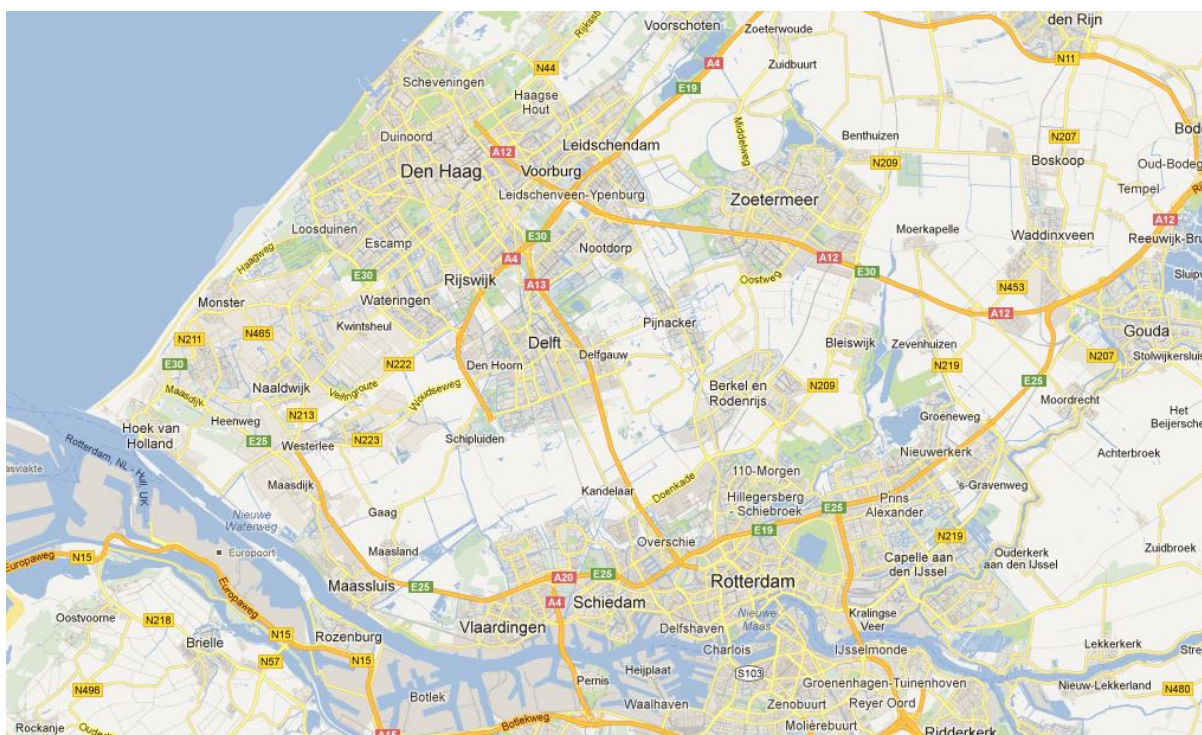
De medezeggenschapsraad (MR) bestaat op onze school uit een vertegenwoordiging vanuit de twee locaties. Van beide locaties zijn twee ouders/verzorgers en twee personeelsleden (zowel een leraar als een ondersteuner) vertegenwoordigd in de MR. Het bestuur woont de vergaderingen gedeeltelijk bij. De MR heeft een groot aantal taken en bevoegdheden. Deze staan beschreven in het reglement. Dit reglement en meer informatie over de MR is op de website te vinden.

3.9 De regio

Uit onderstaande tabel blijkt uit welke gemeentes onze leerlingen afkomstig zijn. Er is hierbij een onderscheid gemaakt tussen de locatie Delft en Westland. Daarnaast is er een onderverdeling gemaakt tussen het SO en het VSO.

gemeente woonplaats	01/10/2013 Delft		01/10/2012 Delft		01/10/2011 Delft		01/10/2013 Westland		01/10/2012 Westland		01/10/2011 Westland	
	SO	VSO	SO	SO	VSO	VSO	SO	VSO	SO	VSO	SO	VSO
Delft	30	40	30	42	28	44	0	0	0	0	0	0
Westland	0	0	0	0	0	0	33	68	34	72	34	65
Lansingerland	3	6	6	4	5	5	0	0	0	0	0	0
Leidschendam- Voorburg	3	2	4	1	3	1	0	0	0	0	0	0
Midden-Delftland	3	4	3	2	1	2	0	3	0	3	1	2
Pijnacker- Nootdorp	3	29	4	27	7	26	0	0	0	0	0	0
Rijswijk	2	10	2	10	2	10	1	2	1	2	1	1
Den Haag	15	16	17	14	16	17	0	4	1	3	1	3
Zoetermeer	1	0	1	2	0	2	0	0	0	0	0	0
Maassluis	0	0	0	0	0	0	3	1	2	1	1	2
Rotterdam	0	0	0	0	0	0	1	6	2	5	3	4
Vlaardingen	0	0					0	3				
TOTAAL	60	107	67	102	62	107	38	87	40	86	41	77

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat onze leerlingen afkomstig zijn uit de regio Delft, Westland en Oostland.



3.10 REC Zuid-Holland Midden

De Herman Broerenschool is onderdeel van het REC (Regionaal Expertise Centrum) Zuid-Holland Midden Cluster 3, dat bestaat uit de volgende scholen:

Den Haag	Bernardusschool	ZML	SO + VSO
	Inspecteur de Vriesschool	ZML	SO + VSO
	Koetsveldschool	ZML	SO + VSO
	De Piramide	LG/LZ	SO + VSO
	De Witte Vogel	MG	SO + VSO
Nootdorp	Het Kraaiennest	ZML	SO + VSO
Delft	Herman Broerenschool	ZML	SO + VSO
	Maurice Maeterlinckschool	LG/LZ/MG	SO + VSO
Gouda	De Ark	ZML	SO + VSO
	Samuelschool	ZML	SO + VSO
Zoetermeer	De Keerkring	ZML	SO + VSO

Het REC voert de volgende wettelijke taken uit:

- Coördineren van de ondersteuning van ouders bij de aanvraag van een indicatie (trajectbegeleiding);
- Het in stand houden van een onafhankelijke Commissie voor de Indicatiestelling;
- Het coördineren van Ambulante Begeleiding.

Naast de wettelijke taken van het REC vindt er tussen de REC-partners intensief overleg plaats over gemeenschappelijke onderwerpen zoals:

- De ZML-leerlijnen en leerlingvolgsysteem;
- Passend onderwijs en verbrede toelating.

Als gevolg van de wet Passend Onderwijs houdt het REC per 1 augustus 2014 op te bestaan.

3.11 Ondersteuningsprofiel

De Herman Broerenschool heeft in 2012 in samenwerking met het REC voor zowel het SO als het VSO een ondersteuningsprofiel opgesteld. Deze ondersteuningsprofielen zullen als leidraad dienen bij het opstellen van de ondersteuningsprofielen zoals die binnen de samenwerkingsverbanden gelden waarbij de Herman Broerenstichting is aangesloten.

3.12 De samenwerkingsverbanden

Per 1 augustus 2014 zullen de samenwerkingsverbanden een steeds grotere rol gaan spelen voor de toewijzing van leerlingen naar het (V)SO. Hierdoor zal het zorgbeleid en de zorgstructuur van de scholen in het basis, speciaal- en voortgezet (speciaal) onderwijs binnen de afzonderlijke regio's in de komende jaren verder en diepgaander op elkaar worden afgestemd. De verbondenheid die binnen onze onderwijsregio is gegroeid willen we koesteren en verder uitbouwen, in het belang van de kwaliteit van onderwijs en daarmee in het belang van de leerlingen. Met alle deelnemende scholen gaan we op weg naar passend onderwijs en passende zorg: er dient voor elke leerling een zorgarrangement binnen de regio beschikbaar te zijn. Samenwerking met alle schoolbesturen van de samenwerkingsverbanden Primair Onderwijs en de samenwerkingsverbanden Voortgezet Onderwijs die binnen de regio's van ons voedingsgebied vallen is daarom noodzakelijk. Zo willen we ook kijken naar en de relaties versterken met onze zorgpartners. Ook landelijke en regionale ontwikkelingen en initiatieven zetten ons op het spoor om passend onderwijs en passende zorg te realiseren. De bestuurlijke inrichting van de nieuwe samenwerkingsverbanden is inmiddels gereed. De samenwerkingsverbanden moeten het zorgplan voor 1 maart 2014 naar de inspectie sturen. De zorgplicht voor de schoolbesturen treedt per 1 augustus 2014 in werking.

De Herman Broerenstichting heeft inmiddels aansluiting gezocht bij een zestal samenwerkingsverbanden:

Samenwerkingsverbanden voor primair onderwijs:

- Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Delflanden
 - Het SWV PPO Delflanden is formeel opgericht op 29 januari 2013. Het samenwerkingsverband heeft formeel een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. De Herman Broerenstichting bezet in het dagelijks bestuur de zetel voor het speciaal onderwijs. Meer informatie is te vinden op www.swv2802.nl
- Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland
 - Het SWV Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland is in het najaar van 2013 formeel opgericht. Het samenwerkingsverband heeft formeel een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. De Herman Broerenstichting bezet in het dagelijks bestuur de zetel voor het speciaal onderwijs. Meer informatie is te vinden op www.fspow.nl
- Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Haaglanden
 - De SPPOH is formeel opgericht op 9 oktober 2012. Het samenwerkingsverband heeft formeel een algemeen en een dagelijks bestuur. De Herman Broerenstichting is lid van het algemeen bestuur. Het nieuwe samenwerkingsverband heeft nog geen website, wel is de domeinnaam reeds gereserveerd: www.sppoh.nl

Samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs:

- Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Delflanden
 - De statuten van het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Delflanden zijn in het voorjaar van 2013 gewijzigd. Het nieuwe samenwerkingsverband gaan werken

met een bestuur en een algemene vergadering. De Herman Broerenstichting zit in beide geledingen. Meer informatie over het samenwerkingsverband is te vinden op www.swvvo-delft.nl

- Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Westland
 - In het najaar van 2013 zijn de statuten van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Westland gewijzigd. Het samenwerkingsverband kunt nu een algemeen en dagelijks bestuur. De Herman Broerenstichting bezet in het dagelijks bestuur de zetel voor het voortgezet speciaal onderwijs. Meer informatie is te vinden op www.swv-westland.nl
- Samenwerkingsverband Zuid-Holland West
 - In het najaar van 2013 zijn de statuten van het Samenwerkingsverband Zuid-Holland West (Haaglanden) gewijzigd. Het samenwerkingsverband kent een bestuur en een algemene vergadering. De Herman Broerenstichting laat zich in dit bestuur vertegenwoordigen door Stichting Responz. De Herman Broerenstichting maakt deel uit van de algemene vergadering. Meer informatie op www.swvzhw.nl

3.13 Externe en interne ontwikkelingen

De beleidskeuzen die we maken, worden mede bepaald door externe ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen. Bijvoorbeeld trends en ontwikkelingen in het onderwijs, in de omgeving en in demografische kenmerken van de 'markt' van leerlingen. Het anticiperen op dergelijke trends en ontwikkelingen leidt veelal tot interne ontwikkelingen.

3.13.1 Verdichting van de leerlingenproblematiek

Sinds 2009 is het aantal leerlingen met een ZML-MG-indicatie gegroeid. Van 1 leerling op 1 oktober 2009 tot 31 leerlingen op 1 oktober 2012. Hoewel het totaal aantal leerlingen in het ZML-onderwijs stabiel blijft, is er bij de Herman Broerenschool nog steeds sprake van een lichte groei. Ook is er een verschuiving van minder SO-leerlingen naar meer VSO-leerlingen. Leerlingen met een verstandelijke beperking die enkele jaren in het regulier onderwijs hebben doorgebracht, stromen later door naar het VSO-ZML onderwijs. Meer leerlingen met meer en complexere hulpvragen stellen andere vragen en eisen aan de deskundigheid van het personeel, de huisvesting, materialen en leermiddelen. Doordat er meer ZML-leerlingen langer in het regulier onderwijs verblijven, is in de ZML-scholen sprake van een aanmerkelijke verdichting van problematiek. Ook de toename van het aantal VSO-leerlingen in de ZML-scholen vraagt om ingrijpende veranderingen op de gebieden van huisvesting, deskundigheid personeel en vormen van arbeidstoeleiding. Vanwege de complexe problematiek is de SO-afdeling locatie Delft met ingang van 2010 gestart met een aparte zorggroep, in 2011 werd er ook in de locatie Westland een zorggroep geformeerd. Vanaf het schooljaar 2013/2014 zullen beide locaties ook in het VSO over een zorggroep beschikken. In het SO en VSO zijn voorzieningen getroffen voor leerlingen met een zeer intensieve begeleidingsvraag. Hiertoe heeft de Herman Broerenschool op beide locaties één zorgbegeleider van Ipse De Bruggen in dienst (via detachering) en worden er zorgmedewerkers van Ipse De Bruggen ingezet voor Persoonlijke Verzorging en Begeleiding Individueel.

3.13.2 Van kerndoelen tot leerlijnen, ontwikkelingsperspectieven en uitstroomprofielen

Kerndoelen zijn de beschrijvingen van leerlingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden. Kerndoelen geven aan wat een school in elk geval aan alle leerlingen moet aanbieden in de periode waarin zij het speciaal onderwijs volgen.

Tussendoelen zijn de inhoudelijke uitwerkingen van kerndoelen. Leerlijnen beschrijven in hoofdlijnen de ontwikkelings- en leerprocessen die de leerlingen doorlopen op basis van het gegeven onderwijs. Het Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO) ontwikkelde tussendoelen bij de kerndoelen voor ZML en MG. Het Centrum Educatieve Dienstverlening (CED) maakte voor deze doelgroepen nadere uitwerkingen in leerlijnen. De aanpassing van de leerlijnen

naar schoolspecifiek gebruik en de vertaling naar uitstroomprofielen heeft landelijk en binnen onze school voortdurende aandacht.

3.13.3 De Wet Passend Onderwijs

De Wet Passend Onderwijs wil bevorderen en garanderen dat er voor elke leerling met elk type hulpvraag een passend onderwijsaanbod is. Besturen van onderwijsorganisaties moeten hierop een passend antwoord geven door binnen hun onderwijsorganisaties een passend aanbod te realiseren. Dat kan door samen te werken met andere onderwijsvoorzieningen om een breed scala aan onderwijs te bieden. De Herman Broerenschool neemt als ZML-school in samenspraak met andere onderwijsvoorzieningen hierin op regioniveau haar eigen initiatieven. De Herman Broerenschool werkt toe naar een één-loket-functie voor alle binnenkomende onderwijszorgvragen. Daarnaast participeert de Herman Broerenstichting in het overleg zowel op bestuurs- als directieniveau. Dat zal leiden tot de vormgeving van nieuwe samenwerkingsverbanden in de regio voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs.

3.13.4 Buitenschoolse opvang

De overheid vraagt van schoolorganisaties om buitenschoolse opvang voor hun leerlingen te faciliteren wanneer ouders daar om vragen. Voor het reguliere onderwijs is dit sinds 1 augustus 2007 gerealiseerd; voor het speciaal onderwijs wordt een latere datum bepaald. Daarop vooruitlopend overlegt de Herman Broerenstichting met Ipse De Bruggen en een kinderopvangorganisatie. Ipse De Bruggen zorgt in Delft voor de huidige buitenschoolse opvang op basis van zorgindicatie en persoonsgebonden budget. Dat moet worden omgevormd tot een buitenschoolse opvang die toegankelijk is voor al onze leerlingen.

3.13.5 Praktijklessen en Arbeidstoeleiding

De ontwikkeling van leerlijnen en uitstroomprofielen voor ZML-leerlingen heeft geleid tot een herbezinning op praktijklessen, de stagetrajecten en de arbeidstoeleiding (het voorbereiden op en begeleiden naar werk). In voorgaande jaren hebben we een begin gemaakt met de herinrichting van de praktijklessen gebaseerd op uitstroomprofielen en toekomstperspectief van de leerlingen. Deze ontwikkelingen vragen blijvende aandacht.

3.14 Beleidsvoornemens

1. Visie en missie.

Vijf jaar geleden hebben wij de visie en missie opgesteld. Voldoet onze visie en missie nog? Daarom is het belangrijk dat wij onze visie en missie evalueren.

2. Visie op leiderschap.

In 2011 heeft de directie en het managementteam de visie op leiderschap opgesteld. In deze visie is de gewenste schoolontwikkeling opgenomen. Inmiddels is de organisatie van de school gewijzigd en zullen we deze visie moeten evalueren en verder uitwerken.

3. Rol ouders/verzorgers.

De rol van de ouders/verzorgers versterken.
Ouders/verzorgers meer betrekken bij het onderwijsleerproces.
Statuten VOR evalueren en bijstellen.

4. Nieuwe kwaliteitswet.

Implementeren van de nieuwe kwaliteitswet m.b.t. nazorg en uitstroomprofielen.
Het verder uitwerken en implementeren van het ontwikkelingsperspectief.
Opbrengsten meer systematisch weergeven.

5. Passend Onderwijs.

Versterken positie in de samenwerkingsverbanden.
Verbrede toelating cluster 3 in het Westland.
Onderwijs bieden aan de voorschoolse groep van Ipse de Bruggen

6. Organisatiestructuur.
Verdere professionalisering Raad van Toezicht, College van Bestuur en directie.
7. Verdichting leerlingenproblematiek.
Versterking samenwerking Ipse de Bruggen. Professionalisering team.
8. Buitenschoolse opvang.
Wensen ouders/verzorgers en mogelijkheden voor buitenschoolse opvang onderzoeken en uitwerken.
9. Profilering.
Uitbreiden en delen van expertise. Beter profileren van het VSO, mede door een eigen naam en logo.
10. Participatiewet.
Mogelijkheden onderzoeken om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen voor de functie van schoonmaker.

4 Middelen

4.1 Financieel beleid

Sinds 1 augustus 2006 is in het primair onderwijs de lumpsum financiering ingevoerd. Deze invoering past nadrukkelijk in het streven van de overheid naar meer deregulering, autonomievergroting en kwaliteitsverbetering. Doel is het vergroten van de mogelijkheid om op school zelfstandig beleidskeuzes te maken. Die beleidsvrijheid heeft consequenties voor de interne organisatie van de onderwijsinstelling.

4.1.1 Lumpsumberekening

De berekening van de vergoeding lumpsum is verdeeld in vier componenten.

- Personeel;
- Personeel en Arbeidsmarktbeleid (schoolbudget);
- Bestuur en Management;
- Materieel.

De eerste drie componenten worden berekend over een schooljaar. De laatste, materieel, wordt berekend over een kalenderjaar. De bekostigingssystematiek is gebaseerd op de 'T-1 systematiek' waarbij de T voor 'jaar' staat.

4.1.2 Investerings en uitgaven

Naast de reguliere personele en materiële uitgaven, investeert onze school de komende vier jaar met name in:

- Het bevorderen van de professionaliteit van de teamleden;
- Het invoeren van nieuwe methoden, materialen en leermiddelen;
- Uitbreiding ICT-faciliteiten en systematische vervanging.

4.1.3 Ouderbijdrage

De ouders/verzorgers van de leerlingen betalen jaarlijks een vrijwillige bijdrage waaruit we de kosten van bijzondere festiviteiten, vieringen, de schoolreizen en het kamp bekostigen. Het beheer van de ouderbijdragen is in handen van de VOR. Buiten de ouderbijdragen vragen we geen andere financiële bijdragen aan de ouders/verzorgers.

4.1.4 Subsidies en giften

De belangrijkste inkomsten ontvangt de school via rijksvergoedingen voor haar onderwijstaken.

De Vereniging Ouder Raad zoekt voor speciale activiteiten aanvullende geldmiddelen in de vorm van subsidies en giften. Het gaat dan om extra geld voor kamp, schoolreisje, vieringen enzovoorts.

4.1.5 Sponsoring

Het ministerie van OCW heeft samen met veertien organisaties een convenant gesloten waarin afspraken voor sponsoring in het primair en voortgezet onderwijs zijn vastgelegd. Dit convenant zal door de Herman Broerenstichting aangehaald worden indien de Herman Broerenschool te maken krijgt met een bedrijf die een school wil sponsoren.

In het convenant sponsoring zijn gedragsregels voor sponsoring vastgelegd. Bij het sluiten van een sponsorovereenkomst zal genoemde convenant als basis dienen. Hierbij worden onderstaande regels nageleefd:

- Voor een beslissing inzake sponsoring dient binnen de schoolorganisatie en tussen de school en de bij de school betrokkenen draagvlak te zijn. Het moet altijd voor een ieder kenbaar zijn dat er sprake is van sponsoring.
- Sponsoring in het onderwijs moet verenigbaar zijn met de pedagogische en onderwijskundige taak en doelstelling van de school.
- Er mag geen schade worden berokkend aan de geestelijke en/of lichamelijke gesteldheid en ontwikkeling van leerlingen.
- Partijen zullen bevorderen dat scholen en bedrijven bij het afsluiten van sponsorovereenkomsten een gezonde leefstijl van kinderen mogelijk, gemakkelijk en aantrekkelijk maken.
- Sponsoring moet in overeenstemming zijn met de goede smaak en het fatsoen. Zo mag sponsoring niet appelleren aan gevoelens van angst of bijgelovigheid of misleidend zijn. De sponsor mag geen voordeel trekken uit onkunde of goedgelovigheid van leerlingen.
- Sponsoring mag niet de objectiviteit, de geloofwaardigheid, de betrouwbaarheid en de onafhankelijkheid van het onderwijs, de scholen en de daarbij betrokkenen in gevaar brengen.
- Sponsoring mag niet de onderwijsinhoud beïnvloeden, dan wel in strijd zijn met het onderwijsaanbod en de door de school en het schoolbestuur aan het onderwijs gestelde kwalitatieve eisen.
- De continuïteit van het onderwijs mag niet in gevaar komen doordat op enig moment sponsormiddelen wegvallen. Het uitvoeren van de aan de school wettelijk opgedragen kernactiviteiten mag niet afhankelijk worden van sponsormiddelen.
- Scholen die gebruik maken van het middel sponsoring zullen er voor zorgen dat alle betrokkenen bij de school voldoende geïnformeerd worden over de beslissingen aangaande sponsoring. In de schoolgids zal de directie van de school alle betrokkenen informeren over de wijze waarop de school omgaat met bijdragen die door middel van sponsoring zijn verkregen.
- Voor aanvaarding van materiële bijdragen of geldelijke middelen verkregen door sponsoring dient vooraf instemming te worden verkregen van de gehele medezeggenschapsraad.

Het volledige beleid t.a.v. sponsoring is te downloaden via onze website.

4.2 Materieel en huisvestingsbeleid

De Herman Broerenschool is gehuisvest in drie gebouwen. De locatie SO Delft is gehuisvest op de Clara van Sparwoudestraat 6, de locatie VSO Delft is gehuisvest op de Clara van Sparwoudestraat 1 terwijl de locatie SO/VSO Westland gehuisvest is op het Verhagenplein 9 te Naaldwijk. Zowel in Naaldwijk als in Delft heeft de school een praktijkwoning. Deze wordt gehuurd van Vestia c.q. Woonbron. In Delft is een in pandige gymzaal waarvan zowel de SO- als de VSO-locatie gebruik maakt. In Naaldwijk is ook een in pandige gymzaal, deze is echter niet geschikt voor de oudere VSO-leerlingen. Daarom maakt de school gebruik van een sporthal in de directe omgeving van de school.

Het bestuursbureau van de Herman Broerenstichting is gehuisvest in Delft op de Clara van Sparwoudestraat 1.

De gemeente draagt zorg voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen en het bestuur van de Herman Broerenschool is verantwoordelijk voor het binnenonderhoud. Op landelijk niveau staat deze verdeling momenteel ter discussie. Men wil ook het bestuur verantwoordelijk maken voor het buitenonderhoud zoals dit al langer voor het Voortgezet Onderwijs geldt. De gemeente is dan alleen nog maar verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreiding. Naar verwachting zal dit in 2015 worden ingevoerd.

Voor het onderhoud heeft de Herman Broerenstichting een meerjaren onderhoudsplan voor alle locaties laten opstellen. Hierdoor zullen er, indien het plan dit aangeeft, jaarlijks onderhoudswerkzaamheden verricht worden.

Jaarlijks wordt in het jaarplan en begroting voor meubilair en overig materieel investeringswensen van teamleden opgenomen, waarbij een deel aangewend wordt voor vervanging. Een investeringsplan voor meerdere jaren is nog niet aanwezig.

In 2013 heeft het gebouw van de SO-locatie Delft een volledige metamorfose ondergaan en heeft het weer een geheel eigentijdse uitstraling. Naar verwachting zal in 2014 begonnen worden met de renovatie van het gebouw van de VSO-locatie Delft. Tegelijkertijd zullen er drie nieuwe lokalen worden aangebouwd en zal op de school het nieuwe bestuursbureau komen. Na deze grootschalige verbouwing zal de school over meer praktijkruimtes beschikken.

In de afgelopen jaren is het aantal leerlingen in de locatie Westland gegroeid. Inmiddels is daar een tekort aan lokalen ontstaan en is er de wens om de SO- en de VSO-afdeling te kunnen scheiden. Oplossingen hiertoe worden in samenwerking met de gemeente Westland onderzocht.

4.3 ICT

ICT (Informatie- en CommunicatieTechnologie) op de Herman Broerenschool zal nooit een doel op zich zijn, maar onderdeel zijn van de schoolvisie en het schoolbeleid. ICT kan bij de uitvoering van de schoolvisie als middel fungeren om de doelen te bereiken. Het onderwijs is daarmee de kapstok voor het ICT-beleid. Gestreefd wordt naar het bevorderen van het gebruik van ICT als integraal onderdeel van het leerproces.

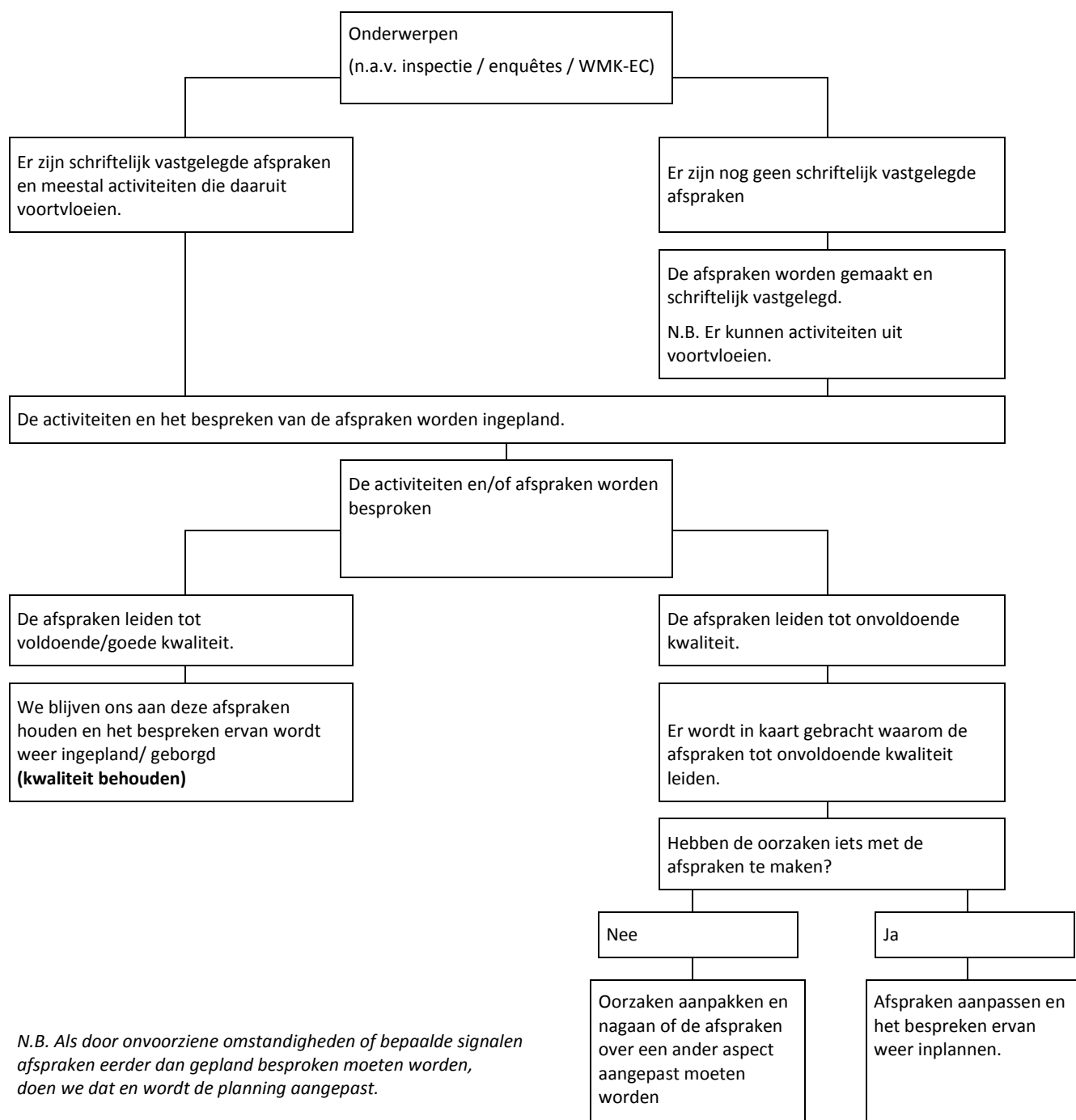
ICT in relatie tot competentie (ik kan het) en autonomie (ik kan het zelf).

Veel leerlingen op onze school hebben moeite met schrijven, tekenen en/of praten. Deze beperkingen kunnen de deelname aan het onderwijsleerproces bemoeilijken. ICT kan beperkingen voor het volgen van onderwijs deels opheffen. De leerontwikkeling wordt op deze manier minder beperkt. Het vergroten van de zelfstandigheid is een grote meerwaarde voor de inzet van ICT binnen ons onderwijs. Kenmerkend voor het ICT-beleid van de Herman Broerenschool is dan ook dat wij door inzet van ICT er naar streven de mogelijkheden voor de leerling met een verstandelijke beperking te vergroten. Zie voor meer informatie het ICT-beleidsplan.

In het ICT-beleidsplan is het beleid en de visie op ICT beschreven. Hiermee is vastgelegd hoe de Herman Broerenschool zich de komende jaren verder zal ontwikkelen. Veel aandacht zal hierbij uitgaan naar deskundigheidsbevordering voor teamleden, aanschaf van goede educatieve software, het up to date houden van hardware en een goede infrastructuur.

4.4 Kwaliteitsbeleid

De Herman Broerenschool gebruikt voor haar kwaliteitcyclus de volgende procedure:



Bij het bepalen van de kwaliteit van het onderwijs op de Herman Broerenschool en bij het opzetten van borgings - en verbeteracties wordt uitgegaan van de volgende items:

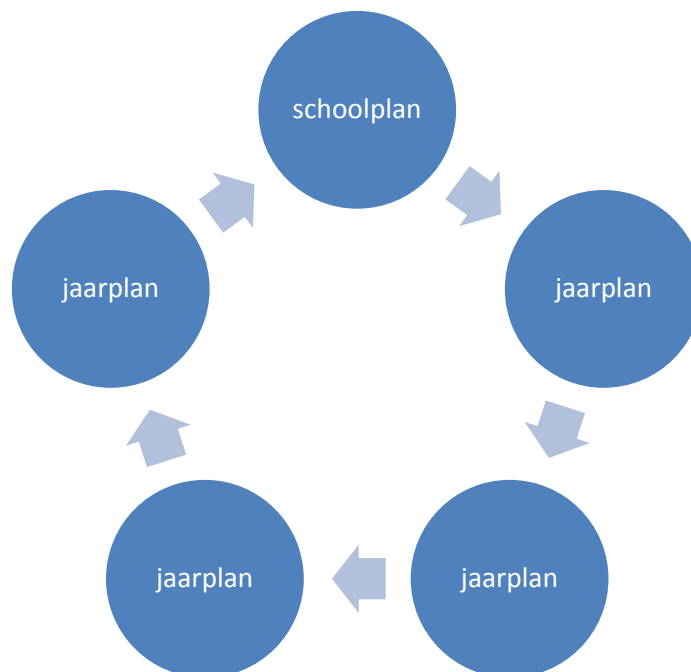
- Oudertevredenheidsonderzoek.
- Leerlingtevredenheidsonderzoek
- Personeeltevredenheidsonderzoek
- Verslagen jaarlijks onderzoek onderwijsinspectie
- Landelijke, regionale en plaatselijke ontwikkelingen

- Vervolgen van verbeteracties (bijv. in de opeenvolging van ontwikkeling naar implementatie en borging)
- Audits vormgeven n.a.v. de kwaliteitseisen van het (V)SO
- De resultaten van de vaardigheidsmeters voor leraren en onderwijsassistenten.

4.4.1 *Het cyclisch karakter van het kwaliteitsbeleid*

In dit schoolplan zijn de strategische visie en de beleidskeuzen in hoofdlijnen opgenomen, elk hoofdstuk eindigt met beleidsvoornemens om de kwaliteit binnen de school verder te ontwikkelen. Deze beleidsvoornemens zijn in het jaarplan van 2014 verder uitgewerkt, voor de uitvoering van verschillende voornemens is geld nodig. De Herman Broerenschool heeft daarom besloten het jaarplan als uitgangspunt van de meerjarenbegroting te maken. Halverwege het kalenderjaar wordt het jaarplan geëvalueerd door team, directie en bestuur. Hierdoor is het mogelijk voor bestuur en directie om op tijd bij te sturen indien dit nodig is. Op het einde van het jaar wordt er opnieuw geëvalueerd. Voornemens die nog niet voldoende uitontwikkeld zijn kunnen daardoor worden opgenomen in het nieuwe jaarplan.

Schematisch weergegeven ziet dit er als volgt uit:



Bovenstaand schema geeft aan dat de beleidsvoornemens vanuit het schoolplan dienen als input voor het jaarplan. Dat jaarplan biedt opnieuw input voor het jaarplan van een jaar later. Enzovoorts. Het laatste jaarplan zal opnieuw voor input zorgen voor het nieuwe schoolplan.

4.5 Veiligheidsbeleid

Een veilige omgeving is een voorwaarde om goed te kunnen werken en leren. Leerlingen ontwikkelen zich wanneer zij zich veilig voelen. Het veiligheidsbeleid van de Herman Broerenschool omvat verschillende aspecten die zowel met de sociale als met de fysieke schoolveiligheid te maken hebben. Op onze website wordt veel aandacht geschonken aan de veilige school. Het veiligheidsbeleid is terug te vinden in het integraal veiligheidsplan wat via de website te downloaden is.

4.5.1 Pedagogisch klimaat

De school moet een plaats zijn waar leerlingen graag zijn, zich veilig voelen en waar zij hun cognitieve competenties en sociaal-emotionele, motorische en communicatieve mogelijkheden optimaal ontwikkelen. In een veilige leeromgeving en met de juiste instructie en methodische materialen kan een leerling zich maximaal ontplooiën. Pedagogiek speelt daarbij een belangrijke rol. Gedurende de schooldag besteden we veel aandacht aan de regels, gedragsregels, structuur en sociale interactie. We hebben daarvoor een Gedragsreglement opgesteld.

4.5.2 Bedrijfshulpverleningsplan en EHBO

Hierin is beschreven wat we van de leerlingen en het personeel verwachten bij calamiteiten. Op voorgeschreven plaatsen in de gebouwen hangt een ontruimingsplan. Twee maal per jaar oefenen we de ontruiming met de leerlingen en het personeel. De school beschikt over ruim voldoende gekwalificeerde bedrijfshulpverleners en gediplomeerde EHBO-ers. Alle gebouwen beschikken over AED-apparatuur. Meer informatie is te vinden in het beleidsplan Organisatie BHV en EHBO.

4.5.3 Veilig werken

Bevoegde onderhoudsinstanties zorgen voor een periodieke keuring van onze apparatuur en voorzieningen. Te denken valt daarbij aan gymnastiektoestellen, lift, keukenapparatuur, technische middelen en apparaten. Ook buitenspeelmateriaal en klimtoestellen op het schoolplein vallen hieronder. De Arbeidsinspectie controleert periodiek of de praktijklokalen aan de eisen voldoen. Daarnaast voeren we elke twee jaar een risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) uit. De brandweer en de gemeente controleren periodiek de brandmeldinstallatie en de blusmiddelen.

4.5.4 Gezondheid en welzijn personeel

Het bevoegd gezag heeft voor het personeel van de school een contract afgesloten met de Arbodienst Perspectief. Dit contract garandeert de wettelijk noodzakelijke begeleiding. De directie en het bevoegd gezag besteden veel zorg aan zorgvuldige begeleiding van personeel bij verzuim en re-integratie. Preventieve maatregelen zijn gericht op het voorkomen van vermijdbaar ziekteverzuim, daarnaast op het voorkomen van langdurig ziekteverzuim. Dit betekent: werken aan de verbetering van de kwaliteit van onze organisatie en onze arbeidsplaatsen. In de RI&E en in onderdelen van het driejaarlijkse personeelstevredenheidsonderzoek bevragen we de medewerkers over welzijnsaspecten.

4.5.5 Toetsing

Op verschillende manieren wordt binnen onze scholen gekeken of het veiligheidsbeleid ook werkt. Voor wat betreft de fysieke schoolveiligheid wordt dit gedaan d.m.v. keuringen en controles. De sociale schoolveiligheid is opgenomen in de tevredenheidsonderzoeken van leerlingen, ouders/verzorgers en teamleden. Daarnaast komt dit aspect ook nog nadrukkelijk aan de orde binnen het functioneringsgesprek van ieder teamlid.

4.6 Beleidsvoornemens

1. ARBO.

Verdieping Sociaal Medisch Overleg (SMO).
Contact vervangingsfonds verstevigen.
RI&E uitvoeren.
Professionalisering directie m.b.t. ziekte- en verzuimbeleid.

2. Praktijklessen.

Optimaliseren van de praktijklessen d.m.v. sponsoring en het zoeken van partners.

3. Financieel beleid.

Opzetten van een investeringsplan.
Voldoende financiële middelen beschikbaar stellen voor professionalisering en ICT.

4. Huisvesting.

Herinrichting aula en keuken locatie SO Delft. Vernieuwen huisvesting locatie VSO Delft. Splitsen van het SO en het VSO in de locatie Westland. Huisvesting locatie VSO Westland verbeteren.
5. Veiligheidsbeleid.
Evaluëren en actualiseren van het integraal veiligheidsplan. Verkrijgen en behouden van veiligheidscertificaten.
6. ICT-beleid.
Vaststellen en uitvoering geven aan het ICT-beleidsplan. Verhogen van het aantal leerling-computers per groep.
7. Kwaliteitsbeleid.
Vernieuwen van het kwaliteitsbeleid. Implementeren van de kernwaarden LECSO in het kwaliteitsbeleid van de school. Invoeren van audits.

5 Het Onderwijs

5.1 Inleiding

Het motto van de Herman Broerenschool is: ‘Leren moet je doen!’ en is afgeleid van de visie en missie van onze school waarbij we het bieden van optimale kansen voor het bereiken van een maximale zelfstandigheid, een minimale afhankelijkheid en een harmonieuze persoonlijkheidsontwikkeling, willen benadrukken.

In dit hoofdstuk komen de kerndoelen en de leerlijnen aan bod waarbinnen we het onderwijs vormgeven. Ook beschrijven we ons onderwijsconcept en het pedagogisch klimaat. Verder behandelen we het leerlingvolgsysteem en de toets systematiek. We geven het onderwijs op onze school vorm binnen de kaders van de Wet op de Expertisecentra, de Wet Passend Onderwijs en de Wet op het Onderwijstoezicht.

5.2 Kerndoelen

Voor het concreet maken van onze algemene doelstelling gebruiken we de kerndoelen ZML. De kerndoelen van het ZML zijn volgens het wettelijk kader van het ministerie van OCW aangepast. Er zijn kerndoelen voor het SO en het VSO.

5.2.1 Kerndoelen SO

De kerndoelen SO zijn ingedeeld in leergebiedoverstijgende en leergebiedspecifieke kerndoelen.

Leergebiedoverstijgende kerndoelen:

- Zintuiglijke en motorische ontwikkeling.
- Sociale en emotionele ontwikkeling:
 - Zelfbeeld.
 - Sociaal gedrag.
 - Spelontwikkeling.
- Leren leren:
 - Werkhouding.
 - Aanpak gedrag.
 - Omgaan met media en technologische hulpmiddelen.
 - Praktische redzaamheid.
 - Ruimtelijke oriëntatie en mobiliteit. (Voor leerlingen met een meervoudige beperking.)

Leergebiedspecifieke kerndoelen:

- Nederlandse taal.
- Rekenen en wiskunde.
- Oriëntatie op mens en wereld:
 - Mens en samenleving.
 - Natuur en techniek.
 - Ruimte.
 - Tijd.
- Kunstzinnige oriëntatie:
 - Teken en handvaardigheid.
 - Muziek.
 - Dramatische vorming.
- Bewegingsonderwijs.

5.2.2 Kerndoelen VSO

De kerndoelen voor het Voortgezet Speciaal Onderwijs vormt het fundament voor de onderwijsinhoudelijke inrichting van het VSO in drie uitstroomprofielen:

- Het uitstroomprofiel gericht op doorstroom naar het Vervolgonderwijs (vmbo, havo of vwo).
- Het uitstroomprofiel gericht op doorstroom naar de Arbeidsmarkt.
- Het uitstroomprofiel gericht op doorstroom naar Dagbesteding.

De Herman Broerenschool richt zich op de doorstroomprofiel naar Dagbesteding en naar de Arbeidsmarkt.

Kerndoelen behorende bij het uitstroomprofiel gericht op doorstroom naar Dagbesteding:

Leergebiedoverstijgende kerndoelen:

- Leren leren.
- Leren taken uitvoeren.
- Leren functioneren in sociale situaties.
- Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief.

Leergebiedspecifieke kerndoelen:

- Nederlandse taal en communicatie.
- Rekenen en wiskunde.
- Mens, natuur en techniek.
- Mens en maatschappij.
- Culturele oriëntatie en creatieve expressie.
- Bewegen en sport.

Kerndoelen 'Voorbereiding op dagbesteding':

Deze kerndoelen zijn gericht op praktische voorbereiding op (arbeidsmatige) dagbesteding en omvatten de volgende vier domeinen:

- Brede, praktische oriëntatie op werkvelden en dagactiviteiten (werk- en activiteitenexploratie).
- Vaardigheden om zo veel mogelijk eigen sturing te geven aan (levens-)loopbaan: verwerven, behouden en (indien nodig) veranderen van werk- of activiteitensetting (loopbaansturing).
- Ontwikkeling van algemene competenties voor functioneren in werk/dagactiviteiten en in wonen, vrije tijd en samenleving (praktische burgerschap).
- Ontwikkeling van specifieke vaardigheden gericht op activiteiten en werkzaamheden, waaronder zo zelfstandig mogelijke redzaamheid in voor de leerling voorkomende situaties.

Kerdoelen behorende bij het uitstroomprofiel gericht op doorstroom naar de Arbeidsmarkt:

Leergebiedoverstijgende kerndoelen:

- Leren leren.
- Leren taken uitvoeren.
- Leren functioneren in sociale situaties.
- Ontwikkelen van een persoonlijk toekomstperspectief.

Leergebiedspecifieke kerndoelen:

- Nederlandse taal en communicatie.
- Engels.
- Rekenen en wiskunde.
- Mens, natuur en techniek.
- Mens en maatschappij.
- Culturele oriëntatie en creatieve expressie.
- Bewegen en sport.

Kerdoelen 'Voorbereiding op arbeid':

De kerndoelen ter voorbereiding op arbeid zijn er mede op gericht dat leerlingen hun loopbaan- en arbeidscompetenties maximaal kunnen ontwikkelen, rekening houdend met hun mogelijkheden en beperkingen.

Een volledig overzicht van de kerndoelen van het SO en VSO zijn te vinden op onze website.

5.3 Onderwijsconcept

Centraal in het onderwijsconcept van de Herman Broerenschool staat het oplossingsgericht werken en het begeleid ontdekkend leren (het Eigen Initiatief model).

Het oplossingsgericht werken wordt ingezet in het SO en de jongste groepen van het VSO (de VO-groepen). Het specifieke van oplossingsgericht werken is dat er niet wordt uitgegaan van het probleem maar van de mogelijke oplossing. Je kijkt niet naar wat de leerling niet kan maar naar wat hij/zij wel kan. Je gaat samen met de leerling opzoek naar oplossingen. De kwaliteit van de leerling wordt optimaal ingezet. In plaats van een probleem te analyseren, oorzaken te achterhalen en op zoek te gaan naar de 'schuldige' staat hier het denken in mogelijkheden en oplossingen centraal. Daarbij zijn een aantal uitgangspunten:

- Er is begrip en acceptatie van het perspectief en de perceptie van de ander
- Er wordt gekeken naar wat de veranderbehoefte is en naar wat al behaalde successen zijn (positieve bekrachtiging staat centraal).
- Er is niet een oplossing maar er zijn meerdere strategieën om tot het gewenste resultaat te komen. Hierbij staan de reeds behaalde successen centraal en deze worden in kaart gebracht.
- Er wordt dan in kleine stapjes gezocht naar haalbare doelen

De methode Begeleid Ontdekkend Leren (Eigen initiatief model) dat gebruikt wordt in het VSO met name in de praktijk- en eindgroepen sluit aan bij het oplossingsgericht werken.

Het begeleid ontdekkend leren (Eigen Initiatief Model) wordt ingezet in het VSO ter bevordering van de zelfstandigheid en de ontwikkeling van de leerlingen. Bij begeleid ontdekkend leren wordt de leerling geholpen bij het ontwikkelen van drie vaardigheden: een plan maken; volgen en bijsturen; terugkijken. Het onderwijzend personeel stelt zich coachend op. Daarbij zijn 3 uitgangspunten:

- Zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, initiatief om te handelen bij de leerling zelf leggen; dit binnen de grenzen van zijn/haar mogelijkheden: wat hij kan en aankan doet hij zelf.
- Ruimte geven, grenzen en kader stellen; het gaat dan om de ontdekruidte zonder dat je iemand laat 'zwemmen'.
- Ondersteunen bij nadenken; ondersteuning met als doel de leerling te helpen, zicht te krijgen op situaties, eigen gedrag en alternatieven daarvoor.

5.4 Pedagogisch-didactisch handelen

De school moet een plaats zijn waar leerlingen graag zijn, zich veilig voelen en waar zij hun cognitieve competenties en sociaal-emotionele, motorische en communicatieve mogelijkheden optimaal ontwikkelen. In een veilige leeromgeving en met de juiste instructie en methodische materialen kan een leerling zich maximaal ontplooien.

Een goede relatie tussen de leraar, onderwijsassistent en leerlingen is de basis voor een optimaal leerrendement. Het pedagogische klimaat is van essentieel belang voor de school, de leerling moet zich veilig en gezien voelen in de school.

Teamleden van de Herman Broerenschool:

- tonen in gedrag en taalgebruik respect voor leerlingen, ouders en collega's.
- bevorderen het onderlinge respect bij de leerlingen
- creëren een sfeer waarin de leerlingen zich veilig en geborgen voelen
- hanteren duidelijke, uniforme omgangsregels
- tonen een positieve houding met persoonlijke aandacht voor de leerlingen
- stimuleren en ondersteunen het zelfvertrouwen van de leerlingen
- stimuleren zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid bij de leerlingen
- zorgen in de groepen voor structuur
- zorgen voor een ordelijke, functionele en uitdagende leeromgeving
- geven op school het goede voorbeeld.

Voor de leerlingen op school zijn er:

- gedragsregels beschreven in het regelboekje VSO
- belangrijke gedragsregels hangen in iedere groep
- verschillende protocollen op het netwerk
- leerlingenraad
- wordt er gewerkt met STIP (sociale-emotionele methode).

5.4.1 Didactisch handelen

Voor de werkwijze van het organisatorische aspect van het werken in de klas is er gekozen voor een vorm van organisatie die zorgt voor rust en duidelijkheid in de groep. Het werken met verschillende niveaus vraagt om instructie op maat, korte instructie en verlengde instructie waar nodig, waarbij het direct instructie model als leidraad wordt genomen.

Om voor onze leerlingen voorspelbaar te zijn is het belangrijk dat er in alle groepen een soort gelijke aanpak wat betreft werken is. Op deze manier is er een doorgaande lijn en weten de leerlingen waar zij aan toe zijn.

De zelfstandigheid van de leerlingen wordt bevorderd, doordat ze om leren gaan met uitgestelde aandacht, zelf oplossingen bedenken, samenwerken en het stimuleren van de kwaliteiten van de leerlingen (oplossingsgericht werken en Begeleid Ontdekkend Leren).

Voorbeelden van werkvormen zijn o.a.:

- werken in 3 groepen (instructie, verwerking en zelfstandig)
- werken met 'stoplicht' kaarten (rood / groen voor stellen van vragen, het samen opzoek gaan naar een oplossing)
- leerlingen werken samen om tot oplossingen te komen.

5.5 Handelingsgericht werken

De Herman Broerenschool gaat uit van de onderwijsbehoeften van de leerlingen en ondersteuningsbehoeften van leraren. De werkwijze is systematisch en transparant en er wordt doelgericht gewerkt met haalbare adviezen. Handelingsgericht werken betekent vooral rekening houden in het onderwijs met de onderwijsbehoeften van de leerlingen, en is sterk gericht op samenwerking met de omgeving van de leerling (d.w.z. zowel vanuit school, als vanuit ouders en als kind bezien). Er zijn verschillen tussen leerlingen en de ene leerling heeft meer tijd nodig zich iets eigen te maken dan de ander. We proberen hier zoveel mogelijk rekening mee te houden in de instructie (uitleg) en in de verwerking.

Er zijn bij handelingsgericht werken 7 uitgangspunten :

- Handelingsgericht werken probeert zoveel mogelijk rekening te houden met wat een kind nodig heeft
- Handelingsgericht werken gaat uit van een transactioneel kader, dit betekent dat de omgeving, het gezin, de ouders, de club waar een kind naar toe gaat van invloed zijn op de ontwikkeling van dat kind. Samenwerken met ouders is hierbij dus erg belangrijk.
- Bij handelingsgericht werken doet de leerkracht er toe. De leerkrachtvaardigheden krijgen veel aandacht! Hierbij werken we aan: effectieve leertijd, effectieve instructie en klassenmanagement.
- Bij handelingsgericht werken benut je het positieve daar waar het kan. Je gaat uit van wat een kind al kan en gaat daar mee verder.
- Handelingsgericht werken is gericht op samenwerken.
- Handelingsgericht werken is doelgericht, je werkt met een duidelijke doelstelling
- Handelingsgericht werken kent systematiek en is voor een ieder duidelijk.

5.6 Doorlopende leerlijnen

De Herman Broerenschool gebruikt het leerlingenadministratiepakket Datacare waarin de module LVS2000 is opgenomen. In dit leerlingvolgsysteem zijn de vernieuwde CED-leerlijnen opgenomen voor het SO en het VSO. De leerlingen die van het SO naar het VSO doorstromen kunnen op ieder leerlijnniveau in het VSO instromen. De leerlijnen voor het VSO zijn geschikt voor de uitstroomprofiel dagbesteding en arbeidsmarkt. Bij de leerlijnen zijn tevens de leerlijnen voor de MG-leerlingen toegevoegd.

Vanwege de vernieuwing van Datacare naar Logos zal het leerlingvolgsysteem in 2016 volledig operationeel zijn, waardoor de actuele voortgang van de ontwikkelingen van onze leerlingen op elk gewenst moment beschikbaar is. Op deze manier kunnen we de opbrengsten van het onderwijs op transparante wijze in kaart brengen. De uitstroomprofielen zijn afgestemd op de dienstverlening van de ketenpartners en garanderen optimale ontwikkelingslijnen in werken, wonen en vrije tijd voor onze leerlingen.

In de afgelopen schoolplanperiode is onder andere beleid gemaakt ten aanzien van de Nederlandse taal en Rekenen en Wiskunde. In dit beleid worden de door de school gebruikte methodes beschreven. Dit beleid dient verder geïmplementeerd en geborgen te worden.

In werkgroepen worden de aanwezige materialen geïnventariseerd en vindt er een oriëntatie plaats naar passende leermiddelen, methodes en software. Daarnaast ontwikkelen we methodes en onderzoeken we materialen, waarna we deze beoordelen op inhoud en bruikbaarheid. Tevens brengen we de onderzoeksbehoeften in kaart. De voortdurende aandacht van de Herman

Broerenschool voor doorlopende leerlijnen moet leiden tot een eenduidige interpretatie door onze leraren. Informatie over de leerlijnen en de daarbij behorende beleidsdocumenten zijn te vinden op onze server onder Protocollen.

5.7 Ontwikkelingsperspectief

Voor het ontwikkelingsperspectief baseert de Herman Broerenschool zich op het NOB-profiel. Dit profiel is ontwikkeld door collega ZML-scholen in Noord Oost Brabant.

De Herman Broerenschool stelt voor elke leerling een ontwikkelingsprofiel op met de verwachte uitstroommogelijkheid. Het ontwikkelingsprofiel bestaat uit 4 leerroutes waarbij de leerlijnen een belangrijk uitgangspunt vormen. Er is een ontwikkelingsprofiel voor het SO en een ontwikkelingsprofiel voor het VSO. De uitstroommogelijkheden van het SO en het VSO zijn gekoppeld aan 4 leerroutes namelijk:

- dagbesteding belevingsgericht
- dagbesteding met arbeidsmatige insteek
- arbeidsmatig
- het vrije bedrijf en/of vervolgonderwijs.

Het werken met het ontwikkelingsprofiel wordt ingepast in het cyclisch proces waarin (de ontwikkeling van) leerlingen gevolgd worden en is opgenomen in het protocol van de Commissie van Begeleiding (CvB). Gedurende de schoolloopbaan wordt jaarlijks d.m.v. een leerlingbespreking bekeken of de ontwikkeling van de leerling past bij het eerder geformuleerde ontwikkelingsprofiel.

De uitstroomprofielen zijn afgestemd op de dienstverlening van de ketenpartners en garanderen optimale ontwikkelingslijnen in werken, wonen en vrije tijd voor onze leerlingen.

Als gevolg van de vernieuwing van Datacare kan het noodzakelijk zijn om in de komende schoolplanperiode het ontwikkelingsprofiel aan te passen.

Uitgebreide informatie over het ontwikkelingsperspectief is te vinden in het document Werken met het Ontwikkelingsperspectief te vinden op onze server onder Protocollen.

5.8 Uitwisselingsvakken

Voor het VSO zijn vakken beschreven op het niveau van een dag activiteiten centrum, sociale werkplaats en het vrije bedrijf. De doelen van de vakken zijn gesteld voor de VO-groepen (voortgezet onderwijsgroepen), de PG-groepen (praktijkgroepen) en de EG-groepen (eindgroepen). De volgende vakken zijn beschreven:

- Groen (tuinieren en dierverzorging)
- Koken en horeca (kooklessen, werken in het restaurant, werken in de kantine)
- Winkelmedewerker
- Administratie
- Huishoudkunde
- Handvaardigheid en techniek
- Textiele werkvormen
- Beeldende vorming (creatieve handvaardigheid, audiovisuele vorming, tekenen en schilderen, toneel en drama)
- Magazijn
- Verzorging
- Cedemo

5.9 Certificering in het VSO

De KPC Groep heeft voor het praktijkonderwijs en voor het voortgezet speciaal onderwijs verschillende programma's ontwikkeld voor leerlingen die geen reguliere beroepsopleiding kunnen volgen. Voor alle programma's is gezorgd voor een passend onderwijsaanbod met instructie en begeleidingsmateriaal. De programma's kunnen worden afgesloten met een toets. Leerlingen die voldoen aan de eindtermen ontvangen een verklaring. Het toetsen van de leerlingen en het uitreiken van verklaringen is in handen van Bureau Toetsing & Verklaring. Men noemt deze programma's SVA. (Schoolontwikkeling VSO Arbeidsvoorbereiding) SVA staat aan de basis van een aangepaste kwalificatiestructuur voor leerlingen uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Door het behalen van een SVA verklaring wordt de kans op arbeid vergroot. Leerlingen die niet voldoen aan de eisen om een erkend certificaat vanuit de branche te behalen, sluiten de lessen af met een schoolcertificaat.

De volgende SVA verklaringen bieden we aan onze leerlingen op school aan:

- Schoonmaken in de groothuishouding
- Onderhoud schoolomgeving
- Werken in de keuken
- Werken in de winkel
- Werken in de plantenteelt

Daarnaast bieden wij in samenwerking met Verkeerschool van Buuren de opleiding voor het behalen van het certificaat Heftruck Chauffeur.

5.10 Systeem van de leerlingenzorg

De school heeft de zorg en de begeleiding structureel georganiseerd. Vanuit behoeftes en mogelijkheden van de individuele leerling zorgt de Herman Broerenschool voor systematische begeleiding tijdens de schoolloopbaan en bij de keuze voor dagbesteding en/of werk.

Doelen:

- Zorg en begeleiding op de Herman Broerenschool kenmerkt zich door pedagogische begeleiding en onderwijs op maat.
- Onderwijs op maat is vastgelegd in een persoonlijk plan (ontwikkelingsprofiel, plan van aanpak /transitieplan) voor elke leerling; dit plan wordt zo vaak als nodig, maar ten minste twee maal per jaar geëvalueerd.
- De Herman Broerenschool kent duidelijke communicatielijnen op alle niveaus.
- De Herman Broerenschool begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuzes voor de naschoolse periode.
- De Herman Broerenschool creëert zo optimaal mogelijke voorwaarden (zowel pedagogisch als didactisch) voor het begeleiden van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.
- De Herman Broerenschool werkt bij de zorg en begeleiding van leerlingen op basis van overeenstemming met ouders/verzorgers.
- De leraar is de centrale persoon in het proces van zorg en begeleiding. Ondersteuning en sturing vinden plaats vanuit het begeleidingsplan nieuwe leraren (locatieleider/intern begeleider, collega's, Commissie van Begeleiding)
- Middels het plannings-, registratie- en volgsysteem worden effecten van de begeleiding systematisch geëvalueerd.

5.11 Onderwijzorggroep en de MG-leerlingen

Om thuis-nabij-onderwijs te kunnen bieden aan zoveel mogelijk ZML-leerlingen uit de eigen regio heeft de school eind 2007 samen met de andere REC-scholen 'verbrede toelating' aangevraagd bij het ministerie. Daarmee kunnen we meer geld krijgen voor de doelgroep zeer laag functionerende. In 2010 is de inrichting voor deze doelgroep gestart. De school heeft speciaal voor deze leerlingen 4 zorggroepen waarvan 2 in het SO en 2 in het VSO. Deze groepen bestaan uit maximaal 8 leerlingen en in de groep werkt een fulltime leerkracht en een fulltime onderwijsassistent. De zorgbegeleiders van Ipse de Bruggen bieden in deze groepen, maar ook aan de MG-leerlingen buiten de zorggroepen, extra begeleiding. De leerlingen met een MG-indicatie hebben naast groepslogopedie tevens recht op individuele logopedie door onze eigen logopedisten. Voor elke leerling wordt, indien nodig, een communicatieprofiel opgesteld.

De leerlingen met een MG-status die niet in de zorggroepen zitten hebben extra begeleiding van de zorgbegeleiders op o.a. het gebied van sociaal-emotionele redzaamheid en spelbegeleiding. Voor de leerlingen in het VSO zijn er MG-uitwisselingen die tevens begeleid worden door de zorgbegeleiders. Voor deze specifieke doelgroep zijn leerlijnen beschreven die aansluiten op de leerlijnen van het CED. Voor deze specifieke doelgroep is een beleid opgesteld waarin de werkwijze wordt beschreven.

5.12 Extra ondersteuning

Binnen de Herman Broerenschool is het mogelijk om AWBZ-zorg in te zetten. Wij doen dit in samenwerking met Ipse de Bruggen en willen hiermee tegemoet komen aan de toenemende zorgvraag van sommige leerlingen. De extra ondersteuning wordt ingezet op Persoonlijke Verzorging en Begeleiding Individueel.

Persoonlijke Verzorging

Ook op onze school zijn er leerlingen die veel van de leraar en de onderwijsassistent vragen als het gaat om verschonen en toiletbezoek, aan- en uitkleden en eten en drinken. Voor deze leerlingen kan Persoonlijke Verzorging worden ingezet van uit het Persoonsgebonden Budget (PGB) of Zorg in Natura (ZIN).

Begeleiding Individueel

Begeleiding Individueel kan worden ingezet voor leerlingen die qua gedrag veel begeleiding en directe sturing nodig hebben, omdat zij anders het onderwijsproces voor de andere leerlingen verstoren of belemmeren.

Extra handen in de klas voor Persoonlijke Verzorging of Begeleiding Individueel zijn erg welkom voor de leraar en in het belang van de leerlingen en het onderwijsproces. Vooral in het SO vinden we het van belang dat de leerlingen zoveel mogelijk tijd in de klas doorbrengen en niet steeds voor individuele activiteiten uit de klas worden gehaald. Waar mogelijk wordt de ondersteuning dan ook in de groep geboden. Om te voorkomen dat er te veel verschillende gezichten in de groep komen, maken we gebruik van vaste zorgmedewerkers van Ipse de Bruggen.

Sinds 2012 werken er twee zorgmedewerkers van Ipse de Bruggen op school die worden ingezet voor Persoonlijke Verzorging en Begeleiding Individueel, naast de twee zorgmedewerkers die zich vooral richten op de leerlingen met een MG-indicatie.

Indien het Persoonsgebonden Budget wat veel ouders/verzorgers ook thuis inzetten niet meer toereikend is, kan een verzoek bij het REC worden ingediend voor de compensatiemaatregel AWBZ.

5.13 Vorderingen

De Herman Broerenschool houdt zich ook de huidige schoolplanperiode volop bezig met de vraag op welke manier we de vorderingen van de leerlingen het beste kunnen toetsen en in kaart brengen. Het leerlingvolgsysteem functioneert wat dat betreft als een bruikbaar handvat voor alle medewerkers. Daarnaast gebruiken we, waar mogelijk, bestaand toets materiaal (methode gebonden en methodeonafhankelijk en voor zover gestandaardiseerd en genormeerd) voor onder meer lezen en rekenen.

Naast de methode gebonden toetsen wordt er gebruik gemaakt van de CITO-toetsen speciaal voor het ZML-onderwijs. Voor de afname van de CITO-toets wordt gebruik gemaakt van de ZML toetsen Rekenen en Taal. Voor de leerlingen die de drie niveaus van de ZML CITO-toetsen behaald hebben zal gebruik gemaakt worden van de CITO-toetsen Speciale leerlingen. Bij afname van de CITO-toetsen speciale leerlingen en wordt gestart met groep 3. Bij afname van de toetsen speciale leerlingen wordt ook begrijpend lezen en spelling afgenomen. De resultaten van de toetsen worden verwerkt in Datacare bij de module toetsen.

5.14 Beleidsvoornemens

1. Nieuwe kwaliteitswet.
Toepassen van de kerndoelen. Aanpassen leerlijnen. Aanpassen ontwikkelingsprofiel aan wijziging van leerlijnen.
2. Pedagogisch-didactisch handelen.
Implementatie oplossingsgericht werken. Vernieuwde implementatie Begeleidend Ontdekkend Leren. Implementatie PBS. Borgen van het pedagogisch-didactisch handelen.
3. Certificering in het VSO.
Ontwikkelen diploma ZMLK. Ontwikkelen nieuwe SVA-certificering, zoals baliemedewerker, magazijn beheer en tuinbouw.
4. Verbrede toelating.
Verdere professionalisering m.b.t. de MG-leerlingen.
5. Vorderingen.
Implementatie CITO-toetsen voor het ZML-onderwijs en speciale leerlingen. Opbrengsten en evaluatie van het ontwikkelingsprofiel en het plan van aanpak inzichtelijker maken. Vernieuwen van het leerlingvolgsysteem. Uitstroomgegevens monitoren.
6. Uitwisselingsvakken.
Beschrijven van de vakken: linnenkamer en zorg. Aanpassen op de vernieuwde leerlijnen en de ontwikkelingsperspectieven van de leerlingen.
7. Kerndoelen.
Implementeren en borgen van het beleid Nederlandse Taal en Rekenen en Wiskunde. Methodes en materialen koppelen aan de leerlijnen. Vaststellen beleid seksuele vorming en invoeren van de leerlijn seksuele vorming.

6 Medewerkers

6.1 Inleiding

Onze medewerkers spelen een belangrijke rol bij het realiseren van onze missie en visie. Het personeelsbeleid is gericht op het bereiken van onze missie en visie in een duurzame en gezonde

relatie met onze medewerkers. Vanzelfsprekend werken we binnen de (wettelijk) aangegeven kaders (CAO, Wet BIO, Arbeidsrecht, Burgerlijk Wetboek). Binnen deze schoolplanperiode zal het personeelshandboek worden ontwikkeld.

6.2 Professionele cultuur

De school biedt de medewerkers de faciliteiten om zich professioneel te ontwikkelen, zodat zij in staat zijn om hun ambities waar te maken. Van de medewerkers van de Herman Broerenschool vragen we dan ook gedrag dat is gericht op duurzame samenwerking, creativiteit en resultaat. Hierdoor bestaat de schoolorganisatie uit zelfstandige en doelgerichte medewerkers, die vraaggericht de werkzaamheden uitvoeren. In de komende schoolplanperiode wordt er gewerkt aan een cultuur:

- Waarin medewerkers zelfstandig creatieve oplossingen creëren en bruggen slaan.
- Waarin het professioneel handelen gericht is op resultaten.
- Waarin het vanzelfsprekend is dat medewerkers verantwoordelijkheid nemen en afleggen.
- Waarin de kwaliteit van onze diensten zichtbaar gemaakt wordt aan de belanghebbenden (leerlingen, ouders, gemeente, keten- en samenwerkingspartners, inspectie).
- Waarin de medewerkers op gemotiveerde en optimale wijze bijdragen aan de ontwikkeling van de organisatie.

De Herman Broerenschool en haar medewerkers richten zich voortdurend op de ontwikkeling van een professionele cultuur. Dat vraagt van leidinggevendenden een coachende, faciliterende en inspirerende managementstijl. Daarmee focussen we op het scheppen van een cultuur waarin medewerkers gemotiveerd het beste van zichzelf geven om het beste in een ander te ontwikkelen.

6.3 Integraal Personeelsbeleid

De Herman Broerenschool spant zich in voor Integraal Personeelsbeleid. Integraal Personeelsbeleid staat voor een personeelsbeleid dat voortvloeit uit de missie en visie van de school. Het is gericht op verwezenlijking van de ambities. De inzet, kennis en bekwaamheden van de medewerkers stemmen we af op de doelstellingen van de school. Bestuur, directie en management verbinden zo de ambities van de school aan de loopbaanontwikkeling van de medewerkers. De school streeft via een Integraal Personeelsbeleid naar samenhang tussen:

- De doelen van de school en de ontwikkeling van de individuele medewerker;
- De personeelsmanagementinstrumenten die we inzetten.

6.4 Bevoegdheid

Om binnen de Herman Broerenstichting te kunnen werken dienen alle teamleden te beschikken over de juiste bevoegdheid.

De leraar dient tevens in het bezit te zijn van het diploma Master SEN of een vergelijkbaar diploma. Indien de leraar bij de aanstelling niet in het bezit is van het diploma dient de opleiding Master SEN gestart te worden in het tweede aanstellingsjaar en binnen vier jaar na aanstelling behaald te zijn. De school bekostigt deze opleiding.

In het verleden werden er geen opleidingseisen gesteld aan de onderwijsassistenten. Aan de werkzaamheden van deze teamleden werden de afgelopen jaren meer eisen gesteld. Nieuw aangestelde onderwijsassistenten dienen dan ook over de juiste bevoegdheid te beschikken. Voor de onderwijsassistenten zonder bevoegdheid worden diverse cursussen aangeboden om zich verder te professionaliseren.

Vanuit P&O zal het scholingsaanbod gericht worden aangeboden.

6.5 Personeelsinstrumenten

6.5.1 Deskundigheidsbevordering

Deskundigheidsbevordering stimuleren we door tijd en middelen voor het volgen van (na)scholing beschikbaar te stellen. Jaarlijks kunnen alle teamleden een verzoek indienen tot opname van de studiekosten in het nascholingsplan.

Nascholing omvat nadrukkelijk ook teamscholing. In overleg met het team bepalen we jaarlijks welke onderwerpen noodzakelijk zijn om in de vorm van teamscholing te behandelen. Het gaat hierbij zowel om teamvorming als om gezamenlijke oriëntatie op pedagogisch/didactische gebieden.

6.5.2 De Gesprekkencyclus

Gedurende het jaar voert de directie functioneringsgesprekken met alle teamleden. Het betreffende teamlid maakt het verslag hiervan. Daarnaast voert het bevoegd gezag jaarlijks functioneringsgesprekken met de leden van de directie. Het functioneringsgesprek maakt onderdeel uit van de gesprekkencyclus in het kader van IPB-ontwikkeling. De Herman Broerenschool breidt de gesprekkencyclus in deze schoolplanperiode uit met beoordelingsgesprekken. Meer informatie is te vinden in het beleidsdocument De Gesprekkencyclus.

6.5.3 De Vaardigheidsmeters

De Herman Broerenschool wil haar medewerkers in staat stellen zich te ontwikkelen en zich te richten op specifieke ontwikkeldoelen. De Herman Broerenschool heeft mede daarom besloten te werken met de vaardigheidsmeters van Cadenza. De vaardigheidsmeter maakt onderdeel van de gesprekkencyclus van het teamlid. Hierdoor is de vaardigheidsmeter onderdeel van het beoordelingsgesprek en kan het leiden tot een intensief verbetertraject of eventueel een exittraject. De vaardigheidsmeter bestaat uit verschillende indicatoren. Een belangrijk aantal indicatoren zijn vastgesteld door de inspectie van het onderwijs en worden gebruikt bij het kwaliteitsonderzoek. De vaardigheidsmeter wordt afgenomen in de klas door middel van een uitgebreide lesobservatie aan de hand van een kijkwijzer. Hierna wordt de observatie direct besproken en wordt het instructiegedrag gescoord in het webbased programma van de vaardigheidsmeter. Dit gebeurt samen met de leraar of onderwijsassistent. De medewerkers die de observatie uitvoeren zijn gecertificeerd.

6.5.4 Coaching en ondersteuning

De Herman Broerenschool vindt het van belang dat nieuwe medewerkers zich het onderwijs en de school eigen kunnen maken en heeft een begeleidingsplan opgesteld voor leraren en onderwijsassistenten. De formele begeleiding is de taak van de locatiedirecteur. Naast de formele begeleiding wordt er tevens een 'buddy' gekoppeld aan de nieuwe medewerker. De 'buddy' is voornamelijk een vraagbaak voor allerlei praktische vragen m.b.t. het klassen- en schoolgebeuren. Gedurende de begeleidingsperiode zijn er verschillende gesprekken met de locatiedirecteur. Van deze gesprekken wordt verslag gemaakt en toegevoegd aan het personeelsdossier (bekwaamheidsdossier) van de desbetreffende medewerker. De vaardigheidsmeters, de begeleidingsgesprekken en de functioneringsgesprekken zullen gebruikt worden bij het beoordelingsgesprek om te bepalen of het contract kan worden omgezet naar onbepaalde tijd. Als afsluiting van dit traject zal er een coaching- en/of volgingstraject worden afgesproken en zal de nieuwe medewerker mee gaan in de gesprekkencyclus.

6.5.5 Het bekwaamheidsdossier

De wet BIO vereist onder meer het samenstellen van een bekwaamheidsdossier voor elke werknemer. Een bekwaamheidsdossier is een document waarin de resultaten op het gebied van scholing en deskundigheidsbevordering zijn opgenomen die een leraar in de loop van de tijd heeft behaald. De Herman Broerenschool beschikt over Personeelsdossier online. Dit personeelsdossier zal in deze schoolplanperiode voldoen aan de eisen van het bekwaamheidsdossier.

6.5.6 Registratie

Schoolleiders dienen zich te registreren in het schoolleidersregister. Ook voor leraren is deze registratie mogelijk, zij kunnen dit doen in het lerarenregister. Naar verwachting zal dit in 2017 verplicht worden. Medewerkers die zich registreren laten zien dat zij met hun professionele ontwikkeling bezig zijn, werken aan de kwaliteit van het onderwijs en dat de beroepsgroep zich ontwikkelt en professionaliseert.

6.6 Beleidsvoornemens

1. Professionalisering
Vormgeven aan een opleiding voor onderwijsassistenten. Professionalisering van het team en de individuele medewerker m.b.v. de DISC. Bundelen en digitaliseren van een gericht scholingsaanbod voor leraren en onderwijsassistenten.
2. Gesprekkencyclus
Implementeren van de gesprekkencyclus.
3. Vaardigheidsmeters
Borgen en volgen van de vaardigheidsmeters.
4. Personeelsdossier
Het personeelsdossier online voldoet aan de eisen van het bekwaamheidsdossier.
5. Professionele cultuur
Vorming geven aan de beschreven professionele cultuur.
6. Coaching en ondersteuning
Implementeren nieuw beleid.

7 Ambulante begeleiding

7.1 Het aanbod

De Herman Broerenschool biedt ambulante begeleiding aan scholen die de rugzak hebben aangevraagd voor de leerling met de Indiciestelling Cluster 3 ZML.

De ambulante begeleiding geven we in:

- Het Basisonderwijs (BaO);
- Het Speciaal Basisonderwijs (SBO);
- Het Praktijkonderwijs (PrO);
- Het Leerwegondersteunend Onderwijs (LWOO);
- Het Middelbaar Beroepsonderwijs (MB).

Preventieve Ambulante Begeleiding (PAB) zetten we in bij incidentele vragen vanuit het regulier basisonderwijs en speciaal basisonderwijs, al dan niet vooruitlopend op een indicatietraject.

De ambulante begeleiding kan bestaan uit:

- Vraag gestuurd werken: de ambulante begeleiding is gericht op de mogelijkheden van de leerling, de leerkracht en de school. De onderwijsbehoeften van de leerling en de hulpvragen van de school worden door de ambulant begeleider in kaart gebracht en op elkaar afgestemd;
- Adviseren bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het Plan van Aanpak;
- Handelingsadviezen geven;
- Informeren en adviseren;
- Observeren in het algemeen of naar aanleiding van een hulpvraag;

- Werken met de leerling;
- Coachen;
- Hulp bieden bij het aanleveren van een dossier voor de herindicatie.

7.2 De toekomst

De Herman Broerenschool wil ook in de toekomst ambulante begeleiding aan kunnen bieden. Hiertoe zal er minimaal één ambulant begeleider per locatie werkzaam zijn. De ambulant begeleider bedient de samenwerkingsverbanden vallend onder het gebied van de locatie. Deze gespecialiseerde leraar kan in de toekomst ook zijn/haar expertise binnen de locatie inzetten.

7.3 Beleidsvoornemens

1. Toekomstvisie
De toekomstvisie gericht op één ambulant begeleider per locatie uitwerken.
2. Positie ambulant begeleiders
Versterken van de positie van de ambulant begeleiders binnen de samenwerkingsverbanden Het aanbod aan scholen afstemmen op de behoeften van de scholen

8 Opbrengsten

8.1 Inleiding

De Herman Broerenschool heeft vier opbrengstgebieden benoemd. In die opbrengstgebieden drukken we de prestaties van onze school uit:

- Ouders/verzorgers
- Medewerkers
- Leerlingen: uitstroom, diplomering en nazorg
- Inspectie

Hierdoor krijgen we inzicht in de prestaties van de organisatie en de manier waarop de belanghebbenden deze prestaties waarderen. De resultaten en de analyse van deze waarderingsonderzoeken (ofwel tevredenheidsonderzoeken) vormen belangrijke bronnen voor het kwaliteitszorgsysteem. Daarin staan leren en verbeteren centraal.

8.2 Ouders/verzorgers

In het kader van het kwaliteitsbeleid van de Herman Broerenschool hebben we in juni 2013 een tevredenheidsonderzoek gehouden onder ouders/verzorgers van onze leerlingen. De scores zijn geanalyseerd door enquêtebureau Scholen Met Succes. In het totaal hebben 144 (49%) ouders/verzorgers aan deze enquête meegewerkt. Zij beoordeelden de Herman Broerenschool met een 7,6. Hier geven wij een samenvatting van de belangrijkste bevindingen.

Opvallende bevindingen:

- 88% vindt dat hun kind met plezier naar school gaat.
- 86% voelt zich thuis op de Herman Broerenschool.
- 80% geeft aan dat de school bekend staat als een goede school, slechts 3% is het daar niet mee eens.
- 79% vindt dat de school voldoende gespecialiseerd is, 15% weet het niet.
- 78% vindt dat de school goede resultaten behaalt, slechts 2% is het daar niet mee eens.
- 69% geeft aan tevreden te zijn dat zij zijn overstapt naar het ZML, 20% weet het niet.

- 27% is niet tevreden over de veiligheid van de omgeving van de school, 69 % is daar juist tevreden over.

De top 10 m.b.t. de tevredenheid (pluspunten):

- De aandacht voor gymnastiek (97%).
- De huidige schooltijden (95%).
- De omgang van de leraar met de leerlingen (93%).
- Inzet en motivatie van de leraar (93%).
- De leraar die naar mij als ouder luistert (92%)
- De vakbekwaamheid van de leraar (92%).
- De schoolgids (92%).
- De sfeer en inrichting van het gebouw (92%).
- De begeleiding van de leerlingen (91%).
- De aandacht voor creatieve vakken (90%).

Een volgend oudertevredenheidsonderzoek staat gepland voor 2016.

8.3 Medewerkers

In het kader van het kwaliteitsbeleid van de Herman Broerenschool hebben we in april 2012 een tevredenheidsonderzoek gehouden onder onze medewerkers. De scores zijn geanalyseerd door enquêtebureau Scholen Met Succes. In het totaal hebben 85 (87%) medewerkers aan deze enquête meegedaan. Zij beoordeelden de Herman Broerenschool met een 7,4. Hier geven wij een samenvatting van de belangrijkste bevindingen.

De top 5 m.b.t. de tevredenheid (pluspunten):

- Samenwerking met collega's (100%).
- Schoolgids (99%).
- Contact met de leerlingen (98%).
- Sfeer op school (98%).
- Sfeer in het team (96%).

De top 5 m.b.t. de ontevredenheid (verbeterpunten):

- Sanitaire voorzieningen personeel (58%).
- Betrokkenheid ouders (48%).
- Ontspanningsmogelijkheden personeel (48%).
- Salaris (44%).
- Hygiëne binnen de school (42%).

Aan de enquête waren ook vragen m.b.t. de sociale veiligheid toegevoegd. De belangrijkste bevindingen waren:

- 73% van de personeelsleden van uw school heeft aangegeven zich de afgelopen 12 maanden nooit onveilig te hebben gevoeld in de klas tijdens de les
- 92% heeft zich in de afgelopen 12 maanden nooit onveilig gevoeld bij (individuele) gesprekken met leerlingen.
- 93% heeft zich in de afgelopen 12 maanden nooit onveilig gevoeld bij (individuele) gesprekken met ouders van leerlingen.
- 59% heeft behoefte aan scholing op het gebied van het voorkomen van agressie en geweld.
- 52% heeft behoefte aan scholing op het gebied van omgaan met conflicten.
- 49% vindt dat er voldoende vastgestelde procedures en protocollen zijn in het geval van incidenten.

Een volgend medewerkerstevredenheidsonderzoek staat gepland voor 2015.

8.4 Leerlingen: uitstroom, diplomering en nazorg

In het kader van het kwaliteitsbeleid van de Herman Broerenschool hebben we in april 2011 een tevredenheidsonderzoek gehouden onder onze leerlingen. De scores zijn geanalyseerd door eigen medewerkers. In het totaal 189 leerlingen aan deze enquête meegedaan.. Zij beoordeelde de Herman Broerenschool met een 8-. Hier geven wij een samenvatting van de belangrijkste bevindingen.

De hoogste positieve scores die door de leerlingen gegeven zijn:

- Je kunt altijd iets aan de juf/meester vragen (SO Delft: 100%)
- Ik vind het werken met het smartboard leuk (SO Naaldwijk: 100%)
- Ik vind de juf/meester aardig (VO Delft: 83,3%)
- Ik vind het werken met het smartboard leuk (VO Naaldwijk: 83,4%)
- De juf/meester kan goed uitleggen wat je moet doen (VSO Delft: 80,4%)
- Ik word snel geholpen door de meester/juf als je een vraag hebt/hulp nodig hebt (VSO Naaldwijk: 80%)

De hoogste negatieve scores die door de leerlingen gegeven zijn:

- 36,4% van de SO-leerlingen uit Delft geven aan wel eens gepest te worden in de bus.
- 48,4% van de SO-leerlingen uit Naaldwijk geven aan het werken op de computer niet leuk te vinden.
- 63,3 % van de VO-leerlingen uit Delft geven aan dat er niet genoeg toestellen op het plein zijn.
- 58,3 % van de VO-leerlingen uit Naaldwijk geven aan het werken op de computer moeilijk te vinden.
- 49% van de VSO-leerlingen uit Delft geven aan dat er te weinig te doen is op het plein.
- 37,5% van de VSO-leerlingen uit Naaldwijk geven aan dat er te weinig te doen is op het plein.

Een volgend leerlingentevredenheidsonderzoek staat gepland voor 2014.

8.4.1 Uitstroom van de SO-leerlingen

Om inzichtelijk te krijgen waar onze leerlingen na het onderwijs op de Herman Broerenschool naar toe gaan houden wij in de administratie een overzicht bij van de uitstroombestemmingen van onze leerlingen. De volgende uitstroombemogelijkheden zijn er voor onze SO-leerlingen:

1. Voortgezet Speciaal Onderwijs ZMLK
2. Speciaal Basisonderwijs
3. Praktijkonderwijs
4. Anders (andere ZML-school, zorginstelling, verhuisd of onbekend)

Vorm van uitstroom	2012/2013	2011/2012	2010/2011
VSO ZMLK	24	18	15
Speciaal basisonderwijs	4	1	0
Praktijk onderwijs	0	0	0
Anders (andere school, zorginstelling, verhuisd, onbekend)	1	4	6
Totaal aantal uitstromers	29	23	21

8.4.2 Uitstroom van de VSO-leerlingen

Voor onze VSO-leerlingen zijn er de volgende uitstroombmogelijkheden:

1. Dagactiviteitencentrum belevingsgericht
2. Dagactiviteitencentrum met arbeidsmatige insteek
3. Sociale Werkvoorziening
4. Reguliere arbeid met begeleiding
5. Vrije bedrijf
6. Praktijkonderwijs
7. Anders (andere ZML-school, zorginstelling, verhuisd of onbekend)

Uitstroom van de leerlingen vanuit het VSO:

Vorm van uitstroom	2012/2013	2011/2012	2010/2011
Dagactiviteitencentrum	10	13	7
Sociale werkvoorziening	5	4	3
Reguliere arbeid	9	6	12
Praktijkonderwijs	3	8	5
Anders (andere school, zorginstelling, verhuisd of onbekend)	11	1	5
Totaal aantal uitstromers	38	32	32

8.4.3 Branche erkend certificaat

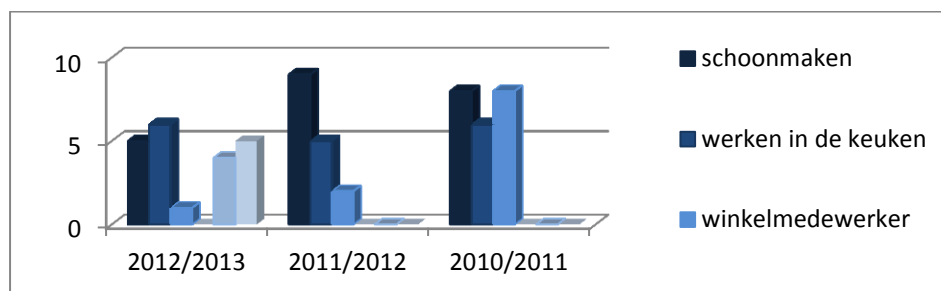
Aan de leerlingen vanaf 17 jaar wordt de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan de lessen KPC. De leerlingen kunnen dan een certificaat behalen dat in deze branche erkend wordt. Hierdoor wordt de kans op arbeid vergroot.

Voor de volgende cursussen kunnen branche erkende certificaten worden behaald:

- Schoonmaak in de groothuishouding
- Werken in de keuken
- Winkelmedewerker
- Onderhoud schoolomgeving
- Werken in de plantenteelt

Daarnaast bieden wij in samenwerking met Verkeerschool van Buuren de opleiding voor het behalen van het certificaat Heftruck Chauffeur.

	2012/2013	2011/2012	2010/2011
Schoonmaken	5	9	8
Werken in de keuken	6	5	6
Winkelmedewerker	1	2	8
Onderhoud schoolomgeving	-	-	-
Plantenteelt	4	-	-
Heftruck	5	-	-



8.4.4 Schoolcertificaat

Aan de leerlingen vanaf 15 jaar wordt de mogelijkheid geboden om certificaten te behalen voor interne stages gericht op arbeid. Leerlingen vanaf 16 jaar hebben de mogelijkheid om certificaten te

behalen voor het praktijkleren. Op het certificaat wordt beschreven welk stage de leerling heeft gedaan en welke doelen / competenties zijn behaald in een periode van 5 maanden. De certificaten worden toegevoegd aan de portfolio van de leerling en gebruikt om aan te tonen welke vaardigheden / competentie ze bezitten op een toekomstige werkplek.

8.4.5 Nazorg

De leerlingen die de Herman Broerenschool verlaten worden gedurende 2 jaar gevolgd. In het schooljaar 2014 – 2015 is er een vragenlijst ontwikkeld voor de leerlingen die de school verlaten naar een andere onderwijsinstelling of zorginstelling. De verwerking van de gegevens zal in Datacare worden opgenomen en dient nog ontwikkeld te worden. Voor de schoolverlaters naar arbeid wordt er 2 jaar nazorg geboden door de stagebegeleiders. Er wordt voor deze leerlingen een nazorgovereenkomst opgesteld. Het beleid en het volgsysteem voor de nazorg aan leerlingen richting arbeid is in 2014-2015 operationeel.

8.5 Inspectie

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op de naleving van wet- en regelgeving. Ook kijkt de inspectie naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van het verkrijgen en besteden van de middelen voor het onderwijs. Over de resultaten van het toezicht informeert de inspectie door het maken van rapportages n.a.v. het schoolbezoek en het bestuursgesprek. Als een school geen risico's voor de kwaliteit van het onderwijs loopt en de wet- en regelgeving wordt nagekomen, krijgt ze het basistoezicht toegekend. Meer informatie over de inspectie is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Herman Broerenschool, locatie Delft |
Naaldwijk

Afdeling	Kwaliteit
> SO	basistoezicht
> VSO	basistoezicht

Op 9 t/m 11 december 2009 bezocht de inspectie onze locaties. De Inspectie van het Onderwijs kende toen het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dat moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren. Het basistoezicht bestaat uit een jaarlijkse risicoanalyse en, eventueel, een onderzoek in het kader van een themaonderzoek.

Op 6 en 7 juli 2013 bezocht de inspectie de SO-locaties voor een kwaliteitsonderzoek. Dit onderzoek richtte zich op de nieuwe kwaliteitswet. Opnieuw kende de inspectie het basisarrangement toe. Ook werden er door de inspectie geen tekortkomingen vastgesteld in de naleving van de wettelijke naschriften.

8.6 Beleidsvoornemens

1. Nazorg.
Beleid vaststellen, implementeren en borgen.
2. Tevredenheidsonderzoeken.
Digitaliseren van de tevredenheidsonderzoeken.
Formuleren van actiepunten uit de conclusie van het onderzoek en opnemen in het jaarplan.
3. Certificering.
Digitaal portfolio ontwikkelen.
Uitbreiden van de certificaten.
Ontwikkelen van het diploma ZMLK.